

hogeschool

Windesheim

Statushouders voor de klas Windesheim

Tweede evaluatie

Sjiera de Vries, Jos Alkemade en Martha Magee, Lectoraat Sociale Innovatie
Januari 2022

Inhoud

Inleiding.....	4
Doel van het project.....	4
Kader waarin het project plaatsvindt.....	5
Deelnemers	5
Opzet project.....	6
Werkwijze onderzoek.....	8
Resultaten	10
Werving en Selectie.....	10
Beschrijving van het proces.....	10
Selectieproces	11
Selectiecriteria.....	12
Verwachtingen over het doel van het traject	13
Tijdpad procedure	15
Conclusie	15
Lessen op Windesheim.....	16
Taal	16
Onderwijs en cultuur	19
Algemene bevindingen over de lessen.....	21
Conclusie	22
Stages	22
Plaatsing en facilitering	23
Onduidelijkheid over de doelen van de stage	24
Lastigheden zoals taal- en cultuurverschillen	28
Ervaring stagebegeleiders	31
Conclusie	32
Voorlopige resultaten ‘Statushouders voor de klas’	34

Conclusies en aanbevelingen	37
Bijlagen	41
Bijlage 1: Mogelijkheden vervolgtrajecten.....	41
Bijlage 2: Partners die betrokken waren bij de projectaanvraag.....	42
Bijlage 3: Vragen interviews deelnemers	44
Bijlage 4: Flyer UAF.....	45
Bijlage 5: Leidraad intakegesprekken van UAF	47
Colofon	49

Inleiding

In september 2019 zijn 16 statushouders bij hogeschool Windesheim in Zwolle begonnen zich voor te bereiden op een rol als docent wiskunde, natuurkunde of scheikunde, in september 2020 zijn nog eens 15 statushouders gestart. Dit gebeurde in het kader van het project 'Statushouders voor de klas'. Dat project is opgezet omdat statushouders vaak uitvallen bij directe instroom in een regulier traject voor zijinstromers, of bij instroom in een baan in één van deze tekortvakken.¹ Het project 'Statushouders voor de klas' biedt statushouders een voorbereidend traject, met als doel de overstap naar een regulier instroomproces te versoepelen en voortijdige uitstroom te voorkomen.

Het project Statushouders voor de klas wordt geëvalueerd door het Lectoraat Sociale Innovatie van Windesheim. In een eerdere rapportage² zijn de resultaten van de evaluatie van de werving en selectie van de eerste lichting deelnemers beschreven, evenals de ervaringen van de scholen waar de deelnemers stage hebben gelopen. In deze rapportage worden deze resultaten gecombineerd met de evaluatie van de werving en selectie van de tweede lichting en de ervaringen van de scholen met deze tweede lichting studenten. Daarnaast worden de ervaringen beschreven van deelnemers van beide lichtingen, hun stagebegeleiders en de docenten van Windesheim³ die betrokken zijn bij dit project.

Naast het project 'Statushouders voor de klas' van Windesheim in Zwolle worden in andere steden vergelijkbare projecten georganiseerd. Hiernaar wordt in deze rapportage af en toe verwezen. De ervaringen van deze andere projecten worden niet systematisch besproken in deze rapportage. We hopen dat we in de toekomst een systematische vergelijking kunnen uitvoeren, in samenwerking met de betrokkenen bij die deze andere projecten

Doel van het project

Doel van het project 'Statushouders voor de klas' is om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) via een oriëntatietraject te laten instromen als docent in het

¹ Dit is niet systematisch onderzocht, maar is een indruk van verschillende partijen die betrokken waren bij het opzetten van het project 'Statushouders voor de klas'.

² Alkemade, J. & De Vries, S. (2021). Statushouders voor de Klas Windesheim: een eerste evaluatie. Zwolle: Lectoraat Sociale Innovatie Windesheim.

³ Bij het traject zijn zowel lerarenopleiders als NT2-docenten van Windesheim betrokken. De NT2-docenten verzorgen het taalonderwijs, de lerarenopleiders verzorgen eigenlijk alle overige taken zoals de organisatie van het project, de didactische lessen en de begeleiding van de deelnemers. Als we in deze rapportage spreken over 'Windesheimdocenten' dan bedoelen we zowel de NT2-docenten als de lerarenopleiders.

middelbaar of middelbaarberoepsonderwijs in Nederland. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via een zij-instroomtraject of een deeltijdtraject waarmee zij hun tweedegraads onderwijsbevoegdheid kunnen behalen (zie bijlage 1 voor de verschillende uitstroommogelijkheden). Maar het traject staat ook open voor statushouders die al een Nederlandse lesbevoegdheid hebben op basis van hun opleiding en eerdere ervaring in het land van herkomst. Tijdens het project maken de statushouders kennis met hun toekomstige werk als docent. Met het project worden twee doelen nagestreefd: tegengaan van het tekort aan docenten voor de genoemde vakken en hoogopgeleide nieuwkomers in Nederland een kans bieden op waardevol werk dat aansluit bij hun opleiding en ervaring.

Kader waarin het project plaatsvindt

Bij de uitvoering van het project werkt Windesheim samen met Vluchtelingenwerk en het UAF. Windesheim heeft het project 'Statushouders voor de klas' opgezet naar aanleiding van een vraag hierover van Vluchtelingenwerk en naar analogie van al lopende projecten bij de Hogeschool van Amsterdam en de Hogeschool Utrecht. Met deze projecten worden regelmatig ervaringen uitgewisseld. In het eerste jaar maakte 'Statushouders voor de klas' onderdeel uit van een groter project in het kader van de Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL, zie bijlage 2 voor de partners die daarbij betrokken waren). In dat eerste jaar heeft de Provincie Overijssel aanvullende financiering verzorgd voor het NT2-onderwijs voor de statushouders. Bij de tweede lichting deelnemers verzorgt Windesheim de gehele financiering van het project.

Deelnemers

Het project 'Statushouders voor de klas' richt zich op statushouders die aan de slag willen als docent wiskunde, natuurkunde of scheikunde. Deelnemers moeten voldoen aan twee eisen:

- in het bezit van een diploma wiskunde, natuurkunde, informatica of scheikunde uit het land van herkomst dat bij een internationale diplomawaardering (IDW) minimaal op bachelor niveau is gewaardeerd;
- beheersing van de Nederlandse taal op ten minste B1 niveau.

In het eerste projectjaar zijn selectiegesprekken gevoerd met 36 personen, waarvan er 16 zijn geselecteerd. Voor het tweede projectjaar was het aantal kandidaten veel groter, mogelijk veroorzaakt door mond-tot-mond bekendmaking van deze mogelijkheid. Er kon dus strenger geselecteerd worden. Voor deze tweede lichting zijn 17 deelnemers geselecteerd.

De deelnemers zijn afkomstig uit verschillende landen, maar vooral uit Turkije, Syrië en Iran. In beide lichtingen is er een ongeveer gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen. De leeftijd van de deelnemers varieert van in de 20 tot in de 50. Er is verschil in de mate waarin deelnemers beschikken over onderwijservaring: er zijn deelnemers die meer dan 10 jaar voor de klas hebben gestaan in het land van herkomst en die op basis hiervan al een onderwijsbevoegdheid hebben voor het lesgeven in Nederland, maar ook deelnemers zonder onderwijsachtergrond maar wel inhoudelijke kennis die hen kwalificeert voor zijnstroom bij bèta-vakken.

Deelnemers wonen voornamelijk in de regio Zwolle, maar bij de eerste lichting deden ook deelnemers mee die verder weg wonen. Een aantal van hen moest bijna twee uur reizen om naar Windesheim te komen. Dit bleek een forse belasting, naast de inspanning die het traject zelf vraagt van deelnemers. Bij de tweede lichting is de reistijd daarom meegenomen als criterium bij de selectie.

Opzet project

Doel van het project 'Statushouders voor de klas' is om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) via een oriëntatietraject te laten instromen als docent in het middelbaar of middelbaarberoepsonderwijs in Nederland. Om het gestelde doel te bereiken wordt in het project gewerkt aan bijscholing op verschillende terreinen, zoals vaktaal, cultuur, didactiek, pedagogiek, beroepshouding en beroepsvorming. Ook wordt Nederlands gegeven, met als doel het bereiken van taalniveau B2. Deelnemers die dat niveau al bereikt hebben kunnen door met lessen om hun taalniveau nog verder te verbeteren.

De eerste lichting deelnemers kwam drie dagen in de week naar Windesheim voor het volgen van onderwijs. Gedurende twee dagdelen in de week kregen ze les van twee lerarenopleiders van Windesheim, drie dagdelen werden besteed aan de Nederlandse taal, verzorgd door docenten die gespecialiseerd zijn in NT2-onderwijs. Daarnaast werkten zij drie of vier dagdelen per week op een school als onderwijsassistent of liepen stage op een school. Daarbij ondersteunden zij de docent van de stageschool en namen taken op zich om zich te oriënteren op en kennis te maken met het Nederlandse onderwijssysteem. De werkplekbegeleiding werd verzorgd door de lerarenopleiders van Windesheim en door de stagebegeleider van de betreffende school. De sociale begeleiding van de deelnemers werd verzorgd door het UAF. Deelnemers die het traject met goed gevolg hebben afgelegd ontvingen een certificaat. Dit certificaat heeft geen formele status.

Uit de evaluatie van de eerste lichting bleek dat het traject erg intensief was voor de deelnemers en dat het taalniveau van veel deelnemers nog te laag was om meteen stage te kunnen lopen. Bij de

tweede lichting is daarom gekozen voor een andere opzet. De deelnemers hebben tussen september 2020 en januari 2021 alleen gewerkt aan taal, waarbij ze drie dagen per week een intensieve taalcursus volgden om zich te ontwikkelen van niveau B1 naar B2 en uiteindelijk naar C1. In de lessen werd aandacht besteed aan zowel algemeen taalgebruik als aan school- en vaktaal. Vanaf februari 2021 volgden de deelnemers onderwijslessen. Naast het programma zoals dat aan de eerste lichting was aangeboden werd bij de tweede lichting ook aandacht besteed aan andere taken van leerkrachten zoals coaching, administratie en intercollegiaal overleg. Er was ook meer ruimte voor stagevoorbereiding zoals het contact leggen met stagescholen, schrijven van motivatiebrieven en oefenen met sollicitatiegesprekken. Tijdens de lessen konden de deelnemers ook oefenen met voor de klas te staan en lesgeven in het Nederlands aan hun klasgenoten in de vorm van 'mini-lessen'.

Het tijdpad en de opzet van de stage zijn voor de tweede lichting ook aangepast. Bij de eerste lichting zouden de deelnemers een jaar lang één of twee dagen per week stagelopen bij een VO of mbo-school. Helaas werden door Corona veel van deze stages vroegtijdig beëindigd. Om de deelnemers toch voldoende praktijkervaring te bieden is de stageperiode met een half jaar verlengd, om zo hun kans op een arbeidscontract te vergroten. Voor de tweede lichting is meteen besloten het programma met een half jaar te verlengen zodat zij meer praktijkervaring zouden kunnen opdoen. Zij zijn in de eerste helft van 2021 begonnen met een observatiestage, na de zomer gevolgd door een actieve stage van een half jaar waarbij ze ook lessen verzorgden.

Voor deelnemers van de eerste lichting zijn stages gezocht bij scholen die partner waren bij het RAL-project waar 'Statushouders voor de klas' onderdeel van was. Afspraken hierover waren gemaakt op managementniveau en pas in een relatief laat stadium. Hierdoor werden de begeleiders geconfronteerd met een extra taak die van bovenaf werd opgelegd, veelal boven op een al vol takenpakket. Ook lukte het niet alle aangesloten scholen om het afgesproken aantal studenten een stageplaats te bieden, waardoor op het laatste moment aanvullende plekken gezocht moesten worden. De RAL-scholen die wel een stageplek konden bieden bleken vervolgens vaak niet in staat om de deelnemers na afloop in dienst te nemen. Voor de tweede lichting is dan ook het concept van een convenant losgelaten en is bij het zoeken van stageplekken ingestoken op docenten in de regio Zwolle/Almelo/Apeldoorn die persoonlijk enthousiast waren over het project.

Werkwijze onderzoek

Om te leren van de ervaring die wordt opgedaan in het project 'Statushouders voor de klas' voert het Lectoraat Sociale Innovatie van Windesheim een evaluatie uit. Doel van de evaluatie is om vast te stellen hoe een voorbereidend jaar voor statushouders het beste vorm kan krijgen. Dit niet alleen met het oog op eventuele toekomstige projecten, maar ook om bij het lopende project waar nodig tussentijds te kunnen bijsturen.

Voor de evaluatie van het eerste projectjaar is gebruik gemaakt van verslagen van overleggen van de lerarenopleiders van Windesheim met de deelnemende scholen, observaties van deze lerarenopleiders en interviews met zowel de lerarenopleiders als vier begeleiders van de stagescholen. Daarnaast is een deelnemer geïnterviewd. De evaluatie betreft vooral de start van het project (zie ook de rapportage die hierover is geschreven). In de loop van het projectjaar werden door Corona de meeste stages gestopt en werd het ook moeilijker om de deelnemers en begeleiders te interviewen. Vier begeleiders zijn in juni 2021 alsnog geïnterviewd over hun ervaringen. De werkwijze bij deze interviews wordt later in deze paragraaf beschreven. De resultaten van de evaluatie van het eerste projectjaar zijn gebruikt voor het bijstellen van het project voor de tweede lichting deelnemers.

Voor de evaluatie van de tweede lichting is aan het begin van schooljaar 2020-2021 aan de deelnemers gevraagd om schriftelijk antwoord te geven op vragen over hun verwachtingen ten aanzien van project (zie bijlage 3 voor een overzicht van de vragen). Daarnaast zijn eind mei 2021 interviews gehouden met 11 van de 15 deelnemers over hun ervaringen. Op dat moment waren de lessen op Windesheim bijna afgerond, en ook de eerste stageperiode was bijna afgerond. De interviews zijn individueel afgenomen op locatie bij Windesheim. Er zijn vragen gesteld over de verwachtingen van deelnemers over het project en of deze zijn uitgekomen, over de drie onderdelen van het project (taal, onderwijscultuur en stage), over de communicatie rond het project en hun verwachtingen ten aanzien van het vervolg, zoals hun kans op werk (zie bijlage 3). Daarnaast was er ruimte voor de deelnemers om vrij te spreken over hun ervaringen.

Naast de deelnemers zijn ook stagebegeleiders geïnterviewd. In juni 2021 is gesproken met vijf begeleiders die in het voorjaar van 2021 een statushouder hebben begeleid. Daarnaast is gesproken met vier begeleiders die in het voorgaande jaar (2020) een statushouder van de eerste lichting begeleid hebben. De interviews met de begeleiders hebben allemaal online plaats gevonden. Aan hen zijn vragen gesteld over hun verwachtingen over het project, de communicatie met Windesheim en met de deelnemers, eventuele struikelblokken voor deelnemers en of, en onder welke voorwaarden, ze opnieuw een statushouder zouden willen begeleiden (zie bijlage 3). Aan begeleiders van 2020 is

daarnaast de vraag gesteld waarom ze in 2021 niet opnieuw een statushouder in begeleiding hebben genomen.

Ook de lerarenopleiders van Windesheim zijn wederom bevraagd over hun ervaringen in het project en over wat er verbeterd zou kunnen worden. Daarnaast zijn ook de NT2-docenten van Windesheim geïnterviewd.

Aan het project 'Statushouders voor de klas' heeft slechts een beperkt aantal statushouders deelgenomen. Op basis van de ervaringen van en met deze groep kunnen geen vergaande conclusies worden getrokken over wat wel en wat niet werkt in een dergelijk project. Wel geeft de evaluatie van het traject inzicht in wat *lijkt* te werken. Op een aantal punten zijn de verschillende respondenten zeer eensgezind in hun beoordeling, zoals bijvoorbeeld over het belang van goede taalbeheersing voordat er sprake kan zijn van een baan als docent. Maar ook daar waar de meningen van elkaar verschillen kunnen we aanknopingspunten vinden. Zo zien we dat deelnemers aangeven dat er volgens hen geen sprake was van communicatiebelemmeringen, terwijl hun begeleiders op de scholen hier wel een probleem rapporteren.

Resultaten

Werving en Selectie

Beschrijving van het proces

De werving van deelnemers voor het traject is in het voorjaar van 2019 door het UAF in gang gezet. Door middel van een flyer (zie bijlage 4) en via hun netwerk is bekendheid gegeven aan het traject. De werving was gericht op statushouders die graag aan de slag willen als docent op het mbo of voortgezet onderwijs in de vakken wiskunde, natuurkunde of scheikunde. Een iets aangepaste versie van de flyer is voor de werving van de tweede lichting gebruikt. Opbrengsten van het traject die genoemd werden in de flyer zijn:

- Lessen Nederlands op B2-niveau;
- Begrip van het Nederlandse onderwijssysteem;
- Ervaring op een school als onderwijsassistent of stagiair;
- Contacten in het Nederlandse onderwijs.

In de flyer wordt vermeld dat iemand die het traject succesvol afrondt “meer kans [maakt] toegelaten te worden tot de verkorte docentenopleiding van twee jaar. Dit betekent dat je in een relatief korte tijd je tweedegraads lesbevoegdheid kunt halen.” (Flyer UAF). Hiermee wordt verwezen naar de mogelijkheid van zij-instroom (zie bijlage 1).

Zoals eerder aangegeven zijn de criteria om in aanmerking te komen voor het traject:

- Diploma wiskunde, natuurkunde, informatica of scheikunde, door IDW geëvalueerd als afgeronde hbo- of wo opleiding;
- Nederlands op B1-niveau.

Belangstellenden voor de eerste lichting konden zich vóór 11 juni 2019 en voor de tweede lichting voor eind juni 2020 aanmelden. Het totaal aantal belangstellenden lag in 2019 rond de 40 en in 2020 rond de 60. Op basis van het dossieronderzoek zijn beide keren 16 kandidaten geselecteerd.⁴ Voor de eerste selectie van kandidaten zijn de dossiers die bij de aanmelding zijn ingeleverd, doorgenomen, waarbij behalve naar het voldoen aan de formele eisen ook is gekeken naar snelheid in taalontwikkeling. Dit

⁴ Bij de tweede lichting hebben uiteindelijk 17 deelnemers meegedaan, 1 deelnemer uit de eerste lichting die door persoonlijke omstandigheden deels was uitgevallen heeft een herstart gemaakt in de tweede lichting.

vanuit de overweging dat iemand die nog net niet voldoet aan de taaleis, maar zich de nieuwe taal wel erg snel heeft eigen gemaakt, toch een kans verdient. In 2020 is de selectie strenger geworden. Kandidaten waarvan het Nederlands nog niet op B1 niveau was, zijn niet uitgenodigd.

In beide jaren is na het dossieronderzoek een individueel gesprek gevoerd met de kandidaten. Bij de eerste lichting gebeurde dat door een commissie die bestond uit vier of vijf personen en waren er twee commissies. In beide commissies zat iemand van het UAF, iemand van vluchtelingenwerk, iemand van één van de betrokken scholen en één van de lerarenopleiders van Windesheim. Elke commissie heeft met acht statushouders gesproken. Bij de tweede lichting was er één commissie, bestaande uit medewerkers van Windesheim en een vertegenwoordiger van het UAF. Er waren geen selecteurs vanuit Vluchtelingenwerk of de stagescholen. Tijdens de gesprekken is onder meer gesproken over de opleiding in het thuisland en de thuissituatie. De gesprekken gaven daarnaast meer inzicht in de mondelinge taalbeheersing. Bij de gesprekken is gebruik gemaakt van de door het UAF opgestelde “Leidraad Intake Gesprekken” (bijlage 5).

Selectieproces

De lerarenopleiders van Windesheim gaven na het selectieproces van de eerste lichting aan dat er eigenlijk te veel mensen bij de selectiegesprekken aanwezig waren. Ze hadden de indruk dat de zware commissie, bestaande uit vijf personen, veel druk heeft gelegd op de statushouders. Verder hadden zij graag een casus willen inbrengen, om meer te zien van de vaardigheden van de deelnemers. Hierover kregen ze pas een beeld na een training “zin in lesgeven” die de deelnemers eind augustus 2020 hebben gevolgd. Daar waren de deelnemers drie dagen intensief bezig met het vormen van een beeld over “wat is leraarschap”. Tijdens die training konden de lerarenopleiders zien hoe de kandidaten voor de klas staan, wat hun sterke punten zijn en wat de leerpunten. Deze kennis hebben ze kunnen gebruiken bij het nader vormgeven van hun programma.

Bij de tweede lichting waren bij de selectie geen vertegenwoordigers van Vluchtelingenwerk of van de stagescholen betrokken. De selecteurs vonden dat ze hierdoor slagvaardiger konden werken en hadden de indruk dat het proces minder zwaar was voor deelnemers. Door de ervaring die ze hadden opgedaan bij de eerste lichting konden de selecteurs ook gerichter vragen stellen. Bij de eerste lichting waren er kandidaten die aan de formele eisen voldeden maar introvert en bescheiden waren. De selecteurs twijfelden of deze kandidaten voor de klas zouden kunnen staan maar durfden mensen niet af te wijzen. Bij de tweede lichting durfden ze veel meer in te gaan op dergelijke niet-formele factoren en kandidaten af te wijzen als ze gerede twijfels hadden over hun kansen op succes.

Selectiecriteria

Relevante vooropleiding

Het criterium dat de statushouder een relevante opleiding in het thuisland heeft is gehanteerd om te garanderen dat de deelnemers over voldoende vakinhoudelijke kennis beschikken. Deze eis van voldoende vakinhoudelijke kennis wordt ook bij reguliere zij-instroomtrajecten als voorwaarde voor toelating gesteld. Er is tijdens het traject door niemand enige twijfel geuit over de vakkennis van de deelnemers. Sommige deelnemers hebben zelfs ruim meer vakkennis dan strikt noodzakelijk.

Nederlands op B1 niveau

Het tweede selectie criterium was taalniveau, met als minimumeis niveau B1. Op de stagescholen werd het taalniveau van de deelnemers echter lang niet altijd als voldoende ervaren (zie ook paragraaf “Stages”). Over de schriftelijke taalbeheersing waren over het algemeen geen klachten, maar over verschillende deelnemers werd gezegd dat hun mondelinge taalvaardigheid niet voldoet. Het spreken ging volgens de begeleiders op de scholen niet soepel genoeg. Het instapniveau werd dan ook geregeld ter discussie gesteld: zou dat niet taalbeheersing op B2 niveau moeten zijn, in plaats van het nu geëiste B1 niveau?

Opgemerkt werd dat de mate waarin taal problemen gaf niet alleen te maken had met de taalbeheersing, maar ook met de soepelheid waarmee de deelnemer omgingen met die lastige taal: iemand met flair maar met minder taalkennis redt het wellicht beter dan iemand met goed taalniveau, maar met weinig durf. Ook werd aangegeven dat er grote verschillen zijn in de snelheid waarmee de deelnemers zich de nieuwe taal eigen maakten. De inschatting daarvan zou mogelijk een belangrijkere rol moeten spelen bij de selectie.

In 2020 leken de kandidaten gemiddeld een hoger taalniveau te hebben dan in 2019. Ook konden door het hogere aantal aanmeldingen strengere eisen gesteld worden. Zo is er gekozen om een sterke mondelinge taalvaardigheid zwaarder te laten wegen bij de selectie, waarbij niet alleen op niveau gelet werd maar ook op openheid en flair.

Onderwijservaring

Oorspronkelijk was het de bedoeling om eerdere onderwijservaring als instroomeis te stellen. Daarvan is bij de eerste lichting afgezien. Een dergelijke eis wordt overigens ook niet gesteld bij reguliere instroomtrajecten. Dat geen eisen zijn gesteld aan onderwijservaring was niet voor iedereen duidelijk:

op een aantal stagescholen was de verwachting dat de statushouder die bij hen stage kwam lopen, onderwijservaring en een onderwijsbevoegdheid zou hebben en dat vonden ze ook wenselijk (zie ook paragraaf “Stages”). Dit heeft de nodige onduidelijkheid opgeleverd.

Bij de selectie van de kandidaten in 2020 is er voor gekozen om onderwijservaring in een bètavak toch weer als eis te hanteren. De reden hiervoor was dat deelnemers al veel hebben om bij te spijkeren; verwacht werd dat onderwijservaring en de bijkomende zelfverzekerdheid het proces naar zij-instroom in het Nederlandse onderwijs zouden bevorderen.

Verwachtingen over het doel van het traject

In de flyer die is gebruikt bij het werven van statushouders voor het traject is te lezen dat deelnemers “meer kans hebben toegelaten te worden tot de verkorte docentenopleiding van twee jaar” (zie bijlage 4). Dit lijkt te verwijzen naar de procedure rond zij-instroom. De andere manieren om een lesbevoegdheid te realiseren, de kopopleiding en afstandsleren (zie bijlage 1), worden niet benoemd. Hierdoor is bij de deelnemers de verwachting gewekt dat ze voorbereid worden op het zij-instroomtraject. Bij de deelnemers van de eerste lichting is deze verwachting versterkt doordat zij hebben gewerkt aan het portfolio voor assessment ZIB (Zij-instroom In Beroep leraar voortgezet onderwijs).

“We moeten ook een beetje haasten, want ja moeten wij ook vaste baan van school krijgen tot die zij-instroom om lesbevoegdheid te krijgen. Als wij, ik neem mijzelf, als ik geen werk gevonden, dan misschien een halfjaar later of een jaar later, dan krijg ik vaste baan dan kan ik via zij-instroom nog steeds ben ik toelaatbaar om zij-instroom te volgen.”

Niet alleen de deelnemers hadden het beeld dat zij toewerken naar zij-instroom, ook andere betrokkenen spraken in deze termen. Dit beeld was ook gevoed doordat tijdens de intakegesprekken gebruik is gemaakt van een leidraad van het UAF waarin over de inhoud van het traject letterlijk wordt gezegd (zie bijlage 4): “Het programma bereid je voor op het zij-instroomtraject.” De begeleiders op de scholen gaven aan dat ze betwijfelen of dit doel haalbaar is. Dat er ook andere uitstroomopties zijn was waarschijnlijk niet voor iedereen duidelijk. Er werd in de gesprekken door niemand over gesproken.

Tijdens de intakegesprekken in 2020 is meer genuanceerd gesproken over de uitstroommogelijkheden. Ook werd gedurende het project regelmatig met de deelnemers gesproken over de mogelijkheid om als onderwijsassistent te beginnen of om ander betaald werk op hun niveau zoeken. Omdat het project

niet meer gefinancierd was door RAL gelden kon ook iets flexibeler omgegaan worden met de oorspronkelijke doelstelling. Hoewel er nog geselecteerd werd op deelnemers die de tekorten van bètadocenten op zouden kunnen vullen, is hier in de gesprekken met individuele deelnemers minder de nadruk op gelegd.

Uit de verwachtingen die deelnemers van de tweede lichting bij de start van hun traject opschreven blijkt dat ze hoopten om, naast de Nederlandse taal, veel te leren over zaken die te maken hebben met het Nederlandse onderwijssysteem en hoe ze een netwerk op kunnen bouwen. Uit wat de deelnemers schreven blijkt dat zij verwachtten dat een baan als docent snel en makkelijk te bereiken is met genoeg Nederlands en de juiste connecties.

“Ik denk dat ik mezelf in de toekomst voor Nederland een goede, handige en nuttige docent ga worden.”

“Ik zie mezelf in de toekomstig docent in Nederland dat mijn leerlingen heel goed kunnen omgaan, omdat de lesgeven mijn grote passie is.”

In september 2021 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden met deelnemers. Daarbij bleek dat zij over het algemeen tevreden waren, maar ook dat hun verwachtingen ten aanzien van hun eigen carrière iets getemperd waren. Op de vraag over hun toekomstverwachtingen werd vaker gesproken over starten als onderwijsassistent, of in een baan buiten het onderwijs. Bij de start van het traject had niemand het daarover.

“.. wil ik nu eerst assistent docent beginnen.”

“Ik wil allerlei opties proberen.”

“Ik wil werken, kijk ik wil niet uitkering krijgen, ik wil niet leven op basis van de geld van andere mensen.”

“Als onderwijsassistent dat vind ik echt mooi en echt belangrijk voor de eerste stap. Dat is de eerste stap.”

In sommige gevallen leek het maken van een tussenstap op een wens om meer te leren over het Nederlandse onderwijssysteem vóór ze zelf alle verantwoordelijkheid moeten dragen als docent. In andere gevallen leken deelnemers een baan als onderwijsassistent te zien als een manier om een voet tussen de deur te krijgen bij een school om vervolgens te kunnen werken als docent. Het lijkt erop dat er bij de tweede lichting meer is gewerkt aan verwachtingsmanagement en meer is gesproken over

het belang om je niet blind te staren op zij-instroom maar ook andere uitkomsten te accepteren. Alle deelnemers hadden nog de langere termijn doelstelling om als docent te kunnen werken.

Tijdpad procedure

De eerste lichting van het project kende een heel krappe aanlooperperiode: in juni hebben de selectiegesprekken plaatsgevonden, in september zijn de eerste gesprekken gevoerd met de scholen over de plaatsing van deelnemers. Hierover waren afspraken vastgelegd in de RAL-aanvraag, maar in september bleek dat men zich niet echt had gerealiseerd wat dit concreet zou betekenen. Het zoeken naar stageplekken is daardoor laat begonnen, toen op de scholen de taken voor het betreffende schooljaar al verdeeld waren. Hierdoor was er in de takenplaten van de potentiële begeleiders geen tijd gereserveerd voor deze activiteit. Uit de gesprekken met de begeleiders bleek dat hierdoor veel druk is ontstaan op hun tijd. Zij gaven aan dat ze eigenlijk al in mei moeten weten of er statushouders stage komen lopen.

De aanlooperperiode voor de tweede lichting was wederom een moeilijk proces, nu door de Corona lockdown. Geen van de scholen die in de eerste ronde van het project deelnamen had zich opgegeven voor de tweede ronde, waardoor de werving van scholen opnieuw veel tijd in beslag nam. Echter, bij de werving van stages voor de tweede lichting studenten was vanaf het begin de communicatie gericht op de docenten die de begeleiding zouden verzorgen. Daardoor was er meer duidelijkheid over wat er van hen verwacht werd. Omdat de stages pas in februari 2021 begonnen, was er bovendien meer tijd om stages te zoeken.

Conclusie

De ervaring van de eerste lichting was dat selectie van kandidaten beter door een beperkte commissie kon gebeuren. Doordat er inmiddels ervaring was opgedaan met een groep statushouders kon de commissie een betere inschatting maken van de mogelijkheden van de kandidaten. Dit heeft de selectie verbeterd. De aangepaste selectieprocedure gaf de docenten beter inzicht in de sterke en zwakke punten van de kandidaten, zodat ze hun programma hierop konden aanpassen.

Er zijn geen twijfels over de inhoudelijke competenties van de deelnemers, de ingangseis die hiervoor gesteld wordt is dus in ieder geval niet te laag. Of minder hoge eisen gesteld kunnen worden kunnen we niet beoordelen op grond van onze resultaten. Over het vereiste taalniveau zijn wel veel twijfels. Deelnemers die voldoen aan de ingangseis van Nederlands op B1 niveau lijken in de praktijk problemen

te ervaren, met name bij de gesproken taal. Het laten vallen van de eis over onderwijservaring bij de eerste lichting heeft geleid tot veel onduidelijkheid. Bij de tweede lichting is onderwijservaring weer ingevoerd als eis voor deelname. Bijkomend voordeel hiervan is dat minder tijd hoeft te worden besteed aan onderwijscompetenties, waardoor meer tijd kan worden besteed aan taal.

Er was in de eerste lichting zowel bij deelnemers als begeleiders en docenten onduidelijkheid over het einddoel van het traject. De informatievoorziening hierover was onvoldoende. De meeste betrokkenen dachten dat zij-instroom het einddoel was, en er waren grote twijfels over de haalbaarheid hiervan. Ook bij vergelijkbare projecten in Utrecht en Amsterdam wordt aangegeven dat uitstroom naar het traject van zij-instroom nauwelijks gerealiseerd wordt. In de informatie over het traject is daarom bij de tweede lichting meer aandacht besteed aan andere vormen van uitstroom en is daarnaast meer informatie gegeven over het traject.

Voor de planning op de scholen is het belangrijk om al ruim voor de zomervakantie zicht te hebben op het aantal deelnemers, zodat tijdig afspraken kunnen worden gemaakt over de begeleiding. De tijd die nodig is voor de begeleiding kan dan nog worden meegenomen in de takenplaten van de begeleiders.

Lessen op Windesheim

De evaluatie van de lessen op Windesheim is gebaseerd op de bevindingen van deelnemers en docenten. Deelnemers waren over het algemeen tevreden over de lessen die ze kregen bij Windesheim. Uit een groepsgesprek dat gevoerd is met de deelnemers van de eerste lichting kwam naar voren dat ze het erg intensief vonden om meteen vanaf het begin bezig te zijn met zowel taal als onderwijslessen en stage. Ze hadden liever eerst met taal willen beginnen en daarna stage en onderwijslessen, om beter op de verschillende onderdelen te kunnen focussen. Bij de tweede lichting zijn de lessen daarom zo ingedeeld. Deelnemers zeiden nog steeds dat ze heel hard hebben moeten werken aan taal en dat ze in de toekomst daarmee zullen moeten doorgaan. De taallessen blijven veel inzet vragen van zowel deelnemers als docenten. De inhoud van zowel de taallessen als de onderwijslessen werd zeer nuttig gevonden.

Taal

Deelnemers

Het taalonderwijs werd door alle deelnemers als zeer intensief ervaren. Sommigen vonden dit goed terwijl anderen het te veel vonden. Een aantal deelnemers was gefrustreerd over de langzame

ontwikkeling in het zich eigen maken van de Nederlandse taal, hoewel ze tevreden waren met de docenten.

“Eigenlijk ik heb verwacht dat Nederlands gaat veel beter zijn. Ja, de docenten zijn heel goed ja heel leerzaam, geen probleem, maar ik kan niet verbeteren mijn Nederlands spreken.”

“We hebben heel veel iets leren door deze project vooral woordenschat, grammatica, onze hoofd is heel bezig met de woorden. Als ik slaap droom ik heel veel woorden.”

Spreekvaardigheid werd vooral genoemd als moeilijk te ontwikkelen omdat dit lastig is om zelfstandig te oefenen en door de Coronamaatregelen waren de kansen om te oefenen met andere mensen beperkt. Een aantal deelnemers gaf aan graag meer dagen stage te willen lopen om zo gedwongen te worden om de taal vaker te gebruiken.

“Het is belangrijk van die taal, taal, taal want met Corona het is anders, online kan niet. Wij allemaal wij hebben iets een probleem met die uitspraak. Wij willen niet alleen schrijven, lezen, wij willen met andere mensen contact.”

Er zijn verschillende meningen over wat voor soort woordenschat de deelnemers moeten leren. Met name deelnemers die wat verder gevorderd zijn wilden vooral veel vaktermen leren, omdat het moeilijk is om die woorden buiten school te leren kennen. De deelnemers die nog minder ver waren met taal vonden juist dat er te veel aandacht was voor school gerelateerde woorden (zoals onderzoekstermen) die ze nooit zouden gebruiken buiten school. Ze vonden dat die nauwelijks bijdragen aan hun communicatieve vaardigheden.

“Maar ik denk dat als taal je moet ook hebben vaktaal leren, ik bedoel jargon.”

“Ja, soms is het moeilijk om nog een keer les te geven met een andere taal en de natuurkunde is ook moeilijk, moeilijke vak en de termen van de natuurkunde is ook moeilijk maar ik wil niet opgeven.”

Stagebegeleiders

Stagebegeleiders van beide lichten gaven aan dat het taalniveau van de deelnemer die zij begeleidten te laag was om voor de klas te staan. Met name begeleiders van deelnemers uit de eerste lichting gaven aan dat er sprake was van miscommunicatie. Bij de tweede lichting ging het beter, de taal vormde daar geen belemmering voor de communicatie tussen de deelnemer en stagebegeleider of tussen de deelnemer en leerlingen in een één-op-één situatie.

“Nou ze was van zeer goede wil, absoluut, en het ging ook hartstikke goed alleen wat toch altijd een probleem blijft is de taalbeheersing.”

Stagebegeleiders stelden dat er ordeproblemen ontstaan als leerlingen te veel moeite moeten doen om iemand te verstaan vanwege een ongebruikelijk accent. Eén begeleider van de eerste lichting zei dat een hoger taalniveau een voorwaarde is om nog een keer een statushouden te begeleiden. Stagebegeleiders van de tweede lichting waren positiever over het Nederlands van deelnemers, maar ze merkten dat deelnemers nog te onzeker waren over het eigen taalniveau om zelfstandig voor de klas te staan.

“Ze zegt maar ik ga echt niet lezen met kinderen mijn uitspraak is niet goed. Ik vind het heel erg meevallen, maar goed dat vond zijzelf.”

Windesheim docenten

Ook de docenten van Windesheim gaven aan dat taal het grote struikelblok vormt voor de deelnemers. We hoorden hetzelfde vanuit de projecten in andere steden. Bij de eerste lichting merkten Windesheimdocenten dat er in de klas een duidelijk verschil was tussen de studenten wat betreft het niveau van beheersing van de Nederlandse taal en het al dan niet hebben van een onderwijs achtergrond. Dit leidde er toe dat gekozen werd om meer gedifferentieerd te werken.

Bij de tweede lichting is ervoor gekozen om het eerste semester (20 weken van september tot januari) helemaal te besteden aan taal. Daarbij werd per persoon gekeken naar wat de deelnemer nodig had om op C1 niveau te komen. Door deze intensieve focus op taal in het eerste semester, en omdat het taalniveau van de deelnemers bij deze tweede lichting over het algemeen hoger lag dan bij de eerste lichting, was deze groep qua taal beter op niveau bij de start van de stageperiode.

De NT2-docenten merkten dat de deelnemers aan dit traject de lat voor zichzelf hoger legden dan andere NT2-groepen, soms tot het punt van perfectionisme en faalangst. Ze zetten zichzelf onder veel druk om hun doel, een betaalde baan in het onderwijs, te bereiken. De lerarenopleiders merkten dat deelnemers, vooral in de tweede lichting, bewust met hun leerproces bezig waren. Omdat ze allemaal een hogere opleiding hebben genoten in het land van herkomst, waren ze zeer studievaardig en gemotiveerd. Ze stimuleerden elkaar om hun gedeelde ambitie om in het Nederlands onderwijs te kunnen verzorgen waar te maken.

Eerder gaven we al aan dat het voor de deelnemers belangrijk is om naast het algemene Nederlands ook vaktaal te leren. De NT2-docenten van Windesheim hebben gemerkt dat er ook aandacht nodig is

voor het begrijpen van jongerentaal en voor de taal die wordt gesproken bij docentenvergaderingen. Ze doelden hierbij op specifieke onderwijstermen en de vele afkortingen die gebruikt worden binnen het onderwijs. Ze gaven aan dat het niet mogelijk is om in de lessen al deze verschillende taalvormen te behandelen. Wat ze wel doen is het bespreken van ervaringen tijdens de stage zodat belemmeringen die daar optreden geadresseerd kunnen worden.

Onderwijs en cultuur

Deelnemers

Deelnemers vonden beheersing van de Nederlandse taal het allerbelangrijkste om als docent te kunnen werken, maar veel deelnemers vertelden ook dat ze de onderwijslessen als verrassend en heel nuttig hebben ervaren.

“We moeten een beetje ja aanpassen voor de Nederlandse onderwijssysteem. Elke onderwijssysteem is verschillend daarom moeten we Nederlandse systeem goed leren, goed kennen en met die project kunnen we goed voorbereiden.”

Een belangrijk onderdeel van deze lessen was het bespreken van hoe Nederlandse leerlingen zijn en hoe docenten omgaan met leerlingen. Dit werd ervaren als anders dan in bijvoorbeeld Turkije, Iran of Syrië.

“Ja, maar absoluut de cultuur van klas is anders hier. Bijvoorbeeld hier studenten hebben meer vrijheid. In Iran ook voor vragen stellen wel maar ze zijn meestal meer geregeld denk ik.”

“Bijvoorbeeld op voor de klas hoe kunnen we lesgeven, waar moet ik opletten aan de leerlingen hoe kan ik reactie krijgen, hoe kan ik interactie doen met de leerlingen, ja daar, ja die zijn heb ik veel geleerd over.”

Deelnemers van beide lichtingen vertelden dat het nuttig was dat ze leerden werken met smartboards en digitaal materiaal. Ook het oefenen met voor de klas staan voor eigen klasgenoten en in het Nederlands lesgeven in de vorm van ‘mini-lessen’ werd meerdere keren genoemd als behulpzaam en een goede oefening voordat ze in het echt voor Nederlandse jongeren moeten staan. Daarnaast hadden ze meer willen leren over het gebruik van leerlingvolgsystemen en willen oefenen met andere soorten gesprekken zoals bijlessen of coachen van studenten en overleggen met docenten.

Alle deelnemers van de tweede lichting hadden al onderwijservaring opgedaan in hun land van herkomst. Vooral voor deze ervaren docenten was het verrassend dat ze nog zo veel te leren hadden over het onderwijs zelf. Eén deelnemer zei dat ze dacht alleen de taal te moeten leren maar ze had

veel meer geleerd tijdens dit project. Een andere deelnemer gaf aan dat ze niet had verwacht zo veel te leren over de omgang met leerlingen.

“Pedagogisch bekwaamheid is heel belangrijk dat is niet genoeg om alleen les te geven. Moeten we de leerlingen begrijpen en we kunnen hun stimuleren en we kunnen ja dat vind ik echt een belangrijke. Ik had niet verwacht dat we dit zullen leren.”

Soms leek de eerdere opgedane ervaring in het land van herkomst eerder een belemmering dan een pré, bijvoorbeeld omdat de verwachtingen niet klopten met de actualiteit vanwege cultuurverschillen in de onderwijssystemen. Een deelnemer van de tweede lichting schreef aan het begin van het traject:

“Ik weet het niet, ik heb een goede manier “mijn land manier” van werken of nee. Wij zijn nieuwe mensen hier en wij hebben alleen algemeen informatie voor onderwijssysteem in Nederland. Ik heb veel vragen voor het systeem. Bijvoorbeeld als docent in Nederland weet je dat er veel factoren zijn die invloed op je werk in de scholen. Het motiveren van cursisten, het behalen van lesdoelen? Het ontwikkelen van lesmateriaal? Ook omgaan met ouders?”

Dit laat een bewustzijn van de verschillen zien, maar tegelijkertijd ook een bewustzijn van de drempels die genomen moeten worden.

De deelnemers hadden er veel behoefte aan om het Nederlandse onderwijssysteem te leren kennen. In dat kader heeft een van de deelnemers voorgesteld om een ‘schoolreis’ te maken langs verschillende soorten scholen. Dit was door de Coronamaatregelen niet mogelijk maar wellicht is het iets wat in de toekomst tot de mogelijkheden hoort.

Windesheimdocenten

De lerarenopleiders die de lessen over onderwijs verzorgden zeiden dat ze tevreden waren met de opzet die ze hadden gemaakt. Ze keken en luisterden veel naar de ervaringen en behoeftes van de deelnemers om waar nodig aanpassingen te kunnen maken in de lessen. Zo hebben de deelnemers met hen gesproken over de zaken waar ze tegenaan liepen in de communicatie met stagebegeleiders, en werd hierop gereflecteerd in de lessen. Dit was ook bevorderlijk voor de groepsvorming, wat weer een positief effect had op het leerproces.

Algemene bevindingen over de lessen

Een aantal deelnemers sprak over de vele lesuren en de lange doorlooptijd van het project. Ze wilden zo snel mogelijk hun eigen geld verdienen, het liefst met een baan die aansluit bij hun studie en ervaring. Hoewel ze allemaal positief waren over het project van Windesheim, vonden ze het tegelijk ook te lang duren. Maar ze merkten ook hoe belangrijk het project voor ze was. Zo vertelde een deelnemer dat hij in het project merkte hoeveel hij nog te leren had voordat hij in het Nederlandse onderwijssysteem zou kunnen werken.

“Ik denk tussenstap maken. Ja. Ik verwacht niet gelijk een werk krijgen want ik moet echt mijn Nederlands verbeteren en ja dus ik verwacht dat ik niet minder dan twee jaar. Ik had gedacht dat ik eerder kan voor de klas staan.”

Hoewel de deelnemers dus eigenlijk het liefst zo snel mogelijk écht aan het werk wilden, gaven ze ook aan dat ze graag eerst nog meer zouden willen oefenen. Meer praktijkervaring opdoen, meer stagetijd en meer simulaties zoals de ‘mini-lessen’.

“...nog meer oefenen kunnen doen mogen doen is dat beter. Oefenen met praten, spreken.”

Deelnemers gaven aan dat zij erg tevreden waren over de lerarenopleiders. Ze waardeerden het dat deze docenten veel van hen verwachtten, dat maakte het traject erg leerzaam. Ook waren de deelnemers blij dat de lerarenopleiders voor hen bemiddeld hebben bij het vinden van stageplaatsen. Zij zagen dit als de eerste stap in het opbouwen van een werk-gerelateerd netwerk.

“En trouwens zijn onze docenten heel aardig en heel behulpzaam. Ze kunnen begrijpen onze situatie, wat onze situatie is of wat we denken, wat we willen ze kunnen heel begrijpen.”

De docenten gaven aan dat ook zij een ontwikkeling hebben doorgemaakt in de afgelopen twee jaar, en dat ze de opzet van zowel de taal- als de onderwijslessen steeds verder hebben kunnen aanscherpen. Ze zagen nog wel verbetermogelijkheden in de aansluiting tussen het NT2-onderwijs en de andere lessen. Hierover zou meer afgestemd kunnen worden tussen de docenten, zodat zij elkaar beter aanvullen en niet als losse eilandjes opereren.

De docenten merkten op dat de sfeer in de klas bij de start van het programma beide keren beleefd afstandelijk was, maar gaandeweg veranderde. Er kwam meer humor en ontspanning. In beide lichtingen waren deelnemers in het begin erg stil en het kostte tijd om een open, ontspannen sfeer te creëren. Maar de sfeer tussen deelnemers onderling en tussen docenten en deelnemers werd geleidelijk gemoedelijker en de relatie werd gelijkwaardiger. Bij de tweede lichting ging dat nog wat sneller dan bij de eerste lichting.

Conclusie

Op basis van de ervaringen met de eerste lichting deelnemers hebben de lerarenopleiders van Windesheim geconcludeerd dat er meer maatwerk nodig is in de lessen, gezien de verschillen in taalbeheersing, onderwijservaring en openheid ten aanzien van de andere (onderwijs)cultuur waarin de deelnemers gaan werken. De inhoud van de lessen werd steeds aangepast aan de behoeftes van deelnemers. Dit was soms moeilijk voor deelnemers die van tevoren precies willen weten wat ze moeten leren om snel examen te kunnen doen. De docenten vonden het niet alleen belangrijk voor de opbrengst van hun onderwijs om te differentiëren en in te spelen op stage-ervaringen van deelnemers, maar ook om de deelnemers zo kennis te laten maken met de Nederlandse onderwijscultuur waarin het programma nooit helemaal vast ligt. Ze legden in de lessen ook uit dat ze differentieerden en waarom ze dit deden.

Uit de evaluatie blijkt dat een aantal onderwerpen meer aandacht nodig heeft tijdens de lessen. Zo kan meer gesproken worden over de (stage)ervaringen van deelnemers en kan tijdens de lessen Nederlands meer worden ingegaan op de woordenschat die gangbaar is op de stagescholen: schooltaal en jongerentaal. In de onderwijs- en cultuurlessen kunnen de ervaringen van de deelnemers op stagescholen meer worden gebruikt als basis voor de lessen. Het gaat dan bijvoorbeeld over het gedrag van leerlingen, het gebruik van digitale middelen, hanteren van een leerlingvolgsysteem en pedagogische vaardigheden die nodig zijn bij coaching en bijlessen.

Stages

In deze paragraaf evalueren we de plaatsing van statushouders op een stageschool en ervaringen met het traject vanuit het perspectief van de deelnemers en begeleiders op de stagescholen. De gegevens over de eerste lichting zijn verzameld tijdens diverse overleggen met stagebegeleiders, waar zij hun ervaringen hebben gedeeld. Daarnaast is met één van de begeleiders individueel gesproken. Er zouden meer individuele gesprekken volgen, maar door de Corona-uitbraak zijn de stages in de loop van maart 2020 voortijdig stopgezet en waren begeleiders niet meer beschikbaar voor gesprekken. In de loop van 2021 is alsnog met vier begeleiders gesproken. Door het stopzetten van de stages hebben de gegevens over de eerste lichting betrekking op een betrekkelijk korte stageperiode. Gegevens over de tweede lichting zijn verzameld tijdens individuele gesprekken met vijf stagebegeleiders, elf deelnemers en drie Windesheim docenten.

Plaatsing en facilitering

Aanvankelijk was het de bedoeling dat de deelnemers in de eerste lichting een stageplaats zouden krijgen op scholen die partner waren bij een samenwerkingsverband in het kader van een RAL-aanvraag. Bij elf deelnemers is dat inderdaad gebeurd. Twee van hen zijn hierna overgestapt naar een niet-partner school en één is voortijdig gestopt met het traject. Vijf deelnemers zijn op een niet-partner school geplaatst. Deze deelnemers hebben zelf een school gezocht voor hun stage, meestal in hun directe woonomgeving. Omdat deze scholen geen partner waren in het project kregen ze geen vergoeding voor de begeleiding. Niet alle partnerscholen hebben stagiairs opgenomen. De lerarenopleiders van Windesheim hebben veel energie gestoken in het vinden van stageplekken, zowel bij de partnerscholen als daarbuiten, en het bemiddelen om goede matches te maken. Die inzet was niet voorzien en kwam boven op de andere werkzaamheden van deze docenten, waardoor zij in deze periode vrij zwaar zijn belast.

Door verschillende oorzaken heeft het bij een aantal deelnemers lang geduurd voordat zij een stageplaats hadden gevonden. Pas in november 2019 was iedereen geplaatst, terwijl het de bedoeling was dat de stages al in september zouden starten. Soms gingen aan een plaatsing meerdere gesprekken vooraf. In een aantal gevallen is na een intakegesprek besloten om de betreffende deelnemer niet te plaatsen. Dat had verschillende redenen, taal werd het meest genoemd. Een docent zegt hierover:

"Ze vertelden me dat ze zijn taalniveau zwaar onder de maat vinden en dat de vakgroep wiskunde daarom deze begeleiding niet kan doen."

Soms waren de redenen niet erg duidelijk en leek er meer een ongemakkelijk gevoel ten grondslag te liggen aan de afwijzing. Bij niet-partnerscholen is een aantal plaatsingen afgeketst omdat er geen (financiële) facilitering was, voor andere niet-partnerscholen was dit geen belemmering.

Bij de tweede lichting zijn er minder wisselingen geweest van stageplekken en begeleiders doordat de stageperiode later in het schooljaar begon en er meer voorbereidingstijd was. Mogelijk kwam dit ook doordat de lerarenopleiders van Windesheim op basis van hun ervaring met de eerste lichting beter wisten wat gecommuniceerd moet worden en duidelijker afspraken hebben gemaakt. Ook is vaker rechtstreeks gesproken met de uitvoerende begeleiders in plaats van met hun leidinggevendenden.

De partnerscholen kregen vanuit het RAL-project een vergoeding voor de begeleiding van de deelnemers. Per deelnemer was hiervoor 40 uur beschikbaar. Dit dekte slechts een deel van de kosten: de begeleiding van een deelnemer als stagiair kostte veel meer tijd dan die 40 uur. Dat was vooraf wel voorzien, maar uit de gesprekken werd duidelijk dat men de benodigde inzet overal had onderschat.

Dit werd waarschijnlijk extra sterk ervaren omdat veel begeleiders de begeleiding deden boven op hun normale ureninzet, doordat de vraag om een statushouder te begeleiden veelal pas werd gesteld nadat de urenverdeling had plaatsgevonden op de scholen.

Geen van de scholen die in schooljaar 2019-2020 een stagiair hadden begeleid, heeft ervoor gekozen om ook in schooljaar 2020-2021 een stagiaire uit het project aan te nemen. Volgens de scholen was dit niet omdat ze niet meer mee willen doen, maar was het om diverse redenen dat jaar niet mogelijk, o.a. wegens Corona. Dit betekende voor de lerarenopleiders van Windesheim dat ze wederom veel tijd en energie moesten steken in het vinden van stageplekken. Dit was bovendien tijdens de periode dat scholen uitsluitend online werkten vanwege de Coronamaatregelen, waardoor veel scholen extra huiverig waren voor het aannemen van een stagiair. Door gebruik te maken van hun netwerk is het de lerarenopleiders uiteindelijk gelukt ook alle deelnemers van de tweede lichting te plaatsen bij een stageschool. In enkele gevallen lukte dat pas in april 2021 waardoor ze maar een paar weken konden observeren.

Uit gesprekken met de stagebegeleiders bleek dat zij allemaal positief staan tegenover het project, ook de begeleiders van de eerste lichting die een minder positieve ervaring hebben gehad. Ze stonden achter het idee om statushouders aan een baan te helpen en om zo het personeelstekort in het onderwijs te beperken. Alle stagebegeleiders die we gesproken hebben gaven aan dat zij bereid zijn om ook in de toekomst een statushouder als stagiair te begeleiden. Een aantal van hen gaf daarbij wel aan dan wel een hoger taalniveau van de stagiair te zullen vragen.

Verschillende stagebegeleiders vroegen meer aandacht voor de matching tussen stagiair en stageplek. Vooral bij jongere leerlingen leek het hen belangrijk dat de stagiair een goede beheersing van de Nederlandse taal heeft, om de pedagogische taken goed uit te kunnen voeren. Bij oudere leerlingen van een hoger niveau is een goede beheersing van het vak wellicht van meer belang. Een andere suggestie was om de deelnemers op meerdere plekken te laten stage lopen, om zo verschillende soorten onderwijs te leren kennen en een betere keuze te kunnen maken voor hun toekomstige werkplek.

Onduidelijkheid over de doelen van de stage

Uit de gesprekken met de begeleiders van de eerste lichting bleek dat er onduidelijkheid was over de doelen van de stage. Bij een reguliere stage is het duidelijk waar de student aan het begin staat, waar de student naar toe moet en wat de student moet laten zien om daar te komen. Er is een stagehandleiding, waarin bijvoorbeeld opdrachten staan die de student kan uitvoeren. Bovendien is er

een beoordelings- of evaluatieformulier met indicatoren. De statushouders waren echter bezig met een oriëntatietraject, en daar horen andere doelen bij. Dit was niet voor alle begeleiders duidelijk. Maar ook als wel duidelijk was dat het ging om een oriëntatietraject miste men een omschrijving van wat er precies bereikt moest worden.

Er was ook verwarring over de startsituatie van de deelnemers. Een deel van de begeleiders dacht dat zij onderwijservaring hadden en direct een aantal onderwijstaken zouden kunnen uitvoeren.

“En ik was in de veronderstelling dat iedereen een onderwijsbevoegdheid had in een ander land. En dat is iets anders dan dat je iemand krijgt die toevallig vakinhoud weet.”

De onduidelijkheid over doelen en startsituatie resulteerden in onduidelijkheid over wat de deelnemer in de klas kon en moest doen. Deze onduidelijkheid is waarschijnlijk inherent aan het traject. De verschillen tussen de deelnemers waren erg groot en het was moeilijk, zo niet onmogelijk, om een eenduidig programma te maken. Een van de lerarenopleiders van Windesheim schreef in antwoord op een vraag vanuit school:

“In het begin zou ze vooral moeten observeren en meelopen zodat ze kennis maakt met de onderwijscultuur hier in Nederland. Later is de bedoeling dat ze misschien leerlingen kan helpen, één op één. (...) Er is geen administratie zoals bij de reguliere stages.”

Dit maakt duidelijk dat er een ontwikkeling verwacht wordt, maar wat op welk moment kan of moet blijft onduidelijk. De begeleiders vonden dat vaag, zoals ze ook de opdrachten vaag vonden. Mogelijk kwam dit ook doordat de deelnemers de opdrachten niet altijd duidelijk genoeg konden uitleggen. Een voorbeeld was een observatie-opdracht van een deelnemer. Op de vraag van de begeleider hoeveel de deelnemer moest observeren antwoordde de deelnemer *“als jij en ik het goed vinden”*. De begeleider vond dat vaag. Hij vond dat het resultaat van een observatie-opdracht zou moeten zijn dat de student begrijpt hoe een les in Nederland verloopt.

Deelnemers

Over het algemeen waren de deelnemers van de tweede lichting meer tevreden met de stageplekken dan deelnemers van de eerste lichting. In de eerste lichting kwam naar voren dat deelnemers zich anders behandeld voelden dan Nederlandse stagiaires. Ze kregen niet altijd automatisch het vertrouwen van de scholen maar moesten dit echt winnen. Zo kreeg een aantal deelnemers geen sleutels van de school of geen toegang tot leerlingvolgsystemen, terwijl Nederlandse stagiaires dat wel kregen. Bij de leerlingen moesten ze bewijzen dat ondanks een lager taalniveau, hun kennis over wiskunde, scheikunde of natuurkunde wel op een hoog niveau was. Uiteindelijk lukte het wel om het

vertrouwen te winnen, maar de deelnemers hadden wel het gevoel dat ze hier soms harder voor moest werken dan 'reguliere' stagiaires.

In de tweede lichting waren deelnemers wellicht beter voorbereid op de verwachtingen van de stagescholen en wisten zelf ook beter wat ze konden verwachten. Ze hebben gemerkt dat de stage hen een ingang heeft gegeven tot het Nederlandse onderwijssysteem, en een kans heeft geboden om ervaring op te doen en een netwerk op te bouwen. Ze vertelden dat ze hebben kunnen zien hoe leerlingen zijn in Nederland, hoe leerlingen en docenten met elkaar omgaan en hoe didactisch gewerkt wordt.

Verbetermogelijkheden zagen de deelnemers met name bij de roostering. De deelnemers van de eerste lichting hadden de vrijdag als stagedag, maar bij sommige scholen waren er juist op die dag minder docenten en waren er daardoor minder mogelijkheden om bij lessen mee te lopen. Dit werd versterkt doordat wegens de Corona-maatregelen minder klassikale lessen werden gegeven. Deelnemers zeiden graag meer uren per week aan stage te willen besteden. Een aantal deelnemers heeft zelfs aangeboden om ook op andere momenten stage te lopen, bijvoorbeeld elke middag na de eigen lessen op Windesheim of op vrije dagen.

De deelnemers gaven aan dat zij het liefst begeleiding hadden willen hebben van één begeleider, die het vak geeft waar zij ook les in willen geven. Deelnemers van beide lichtingen zeiden dat ze meer tijd gewild hadden om met hun begeleiders te kunnen praten en vragen stellen, maar dat ze de docenten niet durfden te storen tijdens pauzes waardoor hier te weinig tijd voor was.

Stagebegeleiders

Stagebegeleiders van zowel 2020 als 2021 gaven aan dat het taalniveau van de deelnemers niet altijd voldoende was om voor de klas staan. Observeren, één op één werken en met collega's communiceren ging prima. Verder vonden stagebegeleiders van beide lichtingen de deelnemers over het algemeen erg passief.

Stagebegeleiders van de eerste lichting zeiden het gevoel te hebben dat ze iemand opgelegd kregen. Ze kregen te horen dat er iemand zou komen observeren en het was niet duidelijk of en wat ze moesten doen in de begeleiding van de stagiaires. De stagebegeleiders van de tweede lichting waren zelf meer betrokken bij het plaatsen van de deelnemers en waren ook enthousiaster over hun ervaring. Het feit dat ze nog volop bezig waren met begeleiden op het moment van het interview kan hier ook mee te maken hebben. De evaluatie over de eerste lichting stagiaires vond, door alle Corona-beperkingen, pas

een jaar na afronding van de stages plaats. Bovendien waren veel van die stages vrij abrupt afgebroken toen Nederland in lockdown ging.

Sommige stagebegeleiders hadden vraagtekens bij de match tussen de deelnemer en de doelgroep in de klas waar ze kwamen observeren. Eén stagebegeleider van 2021, die op een Internationale Schakelklas werkt, merkte op dat voor deze doelgroep een reguliere klas beter zou zijn. Een reguliere klas geeft een beter beeld van hoe het toegaat in het Nederlandse onderwijs. Andere begeleiders merkten op dat de deelnemers misschien beter in de hogere klassen les zou kunnen geven, omdat daar de focus meer ligt op de inhoud van het vak en minder op klassenmanagement en pedagogische aspecten.

Een aantal stagebegeleiders maakte melding van wrijvingen die wellicht te maken hadden met cultuurverschillen. Zo werkte een stagebegeleider met een deelnemer die steeds te laat kwam. Een andere had een deelnemer die het pertinent verkeerd vond dat Nederlandse leerlingen Binas mochten gebruiken voor scheikunde in plaats van alles uit het hoofd te leren. De begeleider heeft geprobeerd uit te leggen dat dit landelijk beleid is en dat de school hier niets over te zeggen heeft. Andere problemen hadden te maken met de digitalisering van het Nederlandse onderwijs bij lessen, roosters en communicatie. Soms bleken de digitale vaardigheden van de deelnemers onvoldoende om hiermee te werken. Ook bleek dat niet alle deelnemers hadden begrepen dat een docent in het Nederlandse systeem niet alleen verantwoordelijk is voor kennisoverdracht maar ook een coachende rol heeft. Dit bleek bijvoorbeeld bij een deelnemer die alleen bij de scheikundelessen wilde observeren en niet bij mentorlessen of overlegmomenten tussen docenten.

Windesheim docenten

Docenten van Windesheim zeiden tevreden te zijn over hun beslissing om bij de tweede lichting eerst intensief taalles te geven en daarna pas stages te laten lopen. Ze hadden het idee dat stages van de tweede lichting beter liepen, mede dankzij het beter beheersen van de Nederlandse taal. Ze konden de deelnemers ook beter voorbereiden op de stage. Ook was het in het schooljaar 2020-2021 duidelijker wat de Coronamaatregelen betekenen voor stagiaires en docenten en hadden ze een duidelijker uitleg over wat er verwacht wordt bij de stage.

Eén van de doelen van de stages was om de kans te vergroten dat de deelnemers aan het traject een arbeidscontract zouden krijgen bij een school. Zo'n contract is nodig om deel te kunnen nemen aan de opleiding voor zij-instromers in het onderwijs. Door de Coronamaatregelen waren de stages van de deelnemers van beide lichtingen echter korter dan gepland en waren de deelnemers minder op hun stageschool aanwezig. Hierdoor leerden zij minder over de gang van zaken op de scholen en hadden

de scholen minder tijd om hen te leren kennen. Om hun kansen op een contract te vergroten is besloten om voor deelnemers van de eerste lichting die al onderwijservaring hadden, het stagetraject te verlengen.

Lastigheden zoals taal- en cultuurverschillen

In de praktijk kregen de deelnemers regelmatig te maken met onverwachte zaken en lastige momenten. Vaak hadden die te maken met taal- en cultuurverschillen, die leidde tot storing in de communicatie.

Taal

De ervaringen van de stages laten zien dat de taal bij veel van de deelnemers een probleem was. De schriftelijke taalvaardigheid van de deelnemers was over het algemeen goed, maar mondeling waren er grote beperkingen, zelfs als ze B2-niveau hadden. In het onderwijs, waar interactie met de leerlingen essentieel is, is het belangrijk dat ook de mondelinge taalvaardigheid van goed niveau is. Het gaat hierbij om zaken als ad rem kunnen reageren, uitdrukkingen, tussenwoordjes, snel snappen wat er gezegd wordt. Een stagebegeleider zei:

“... vind ik de taal nog wel het meest cruciaal erbij, want je pakt finesses niet op, ook in je uitleg niet”.

Ook in contact met andere docenten speelde het taalaspect een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij het maken van afspraken. De algemene indruk van de scholen was dat een goed taalniveau van essentieel belang is voor het slagen van het traject van een deelnemer, en in breder perspectief voor het slagen van het project, waarvan het doel is om meer statushouders voor de klas te krijgen.

De taalproblemen uitten zich soms heel praktisch:

- Schrijven op een bord kostte vaak moeite, het handschrift was moeilijk leesbaar. Een stagebegeleider schreef dit toe aan het feit dat het schrift in het Arabisch toch volslagen anders is dan het Romeinse schrift. Ook de schrijfrichting verschilt.

“Zij zijn van achter naar voren gewend. Nu moeten ze ineens die richting op. De letters. Echt puur de lettervormen enzovoort.”

- Het typen op een toetsenbord was lastig, omdat een Arabisch toetsenbord er heel anders uitziet.

- Nakijken kan lastig zijn, omdat handschriften van leerlingen soms moeilijk te ontcijferen zijn, zeker in een nog onwennige taal. Bij het nakijken van sommen speelt dat minder.

Cultuur

Naast de taal kan ook de onbekendheid met de Nederlandse (school- en organisatie-)cultuur belemmerend werken. Door één van de begeleiders is in dit kader ook het woord ‘samenlevingskennis’ genoemd. Onderdeel daarvan is hoe er met elkaar wordt omgegaan. Als voorbeeld werd gegeven dat Nederlandse leerlingen veelal mondiger zijn dan bijvoorbeeld leerlingen in Syrië. Een stagebegeleider zei:

“En ik denk dat dat ook al een stukje in het cultuurverschil zit dat [...] maar dat is een aanname, hoor, dat leerlingen in Syrië [...] braaf luisteren en korte punctuele antwoordjes geven op een vraag of een opdracht die gesteld wordt, terwijl leerlingen hier met meningen en met theorieën [komen].”

Ook in de contacten tussen deelnemer en stagebegeleider kwamen dergelijke verschillen soms terug. Zo werd aangegeven dat de deelnemers gewend zijn aan een strakkere hiërarchie en moesten wennen aan de minder formele omgangsvormen in Nederland. Ook werd erop gewezen dat de deelnemers zich regelmatig afwachtend opstelden en minder initiatief toonden dan er van hen verwacht werd. Om de deelnemers vertrouwd te maken met de Nederlandse omgangsvormen werd hieraan in het traject veel aandacht besteed. Zo werd het omgaan met leerlingen geoefend met drama.

De lerarenopleiders van Windesheim merkten aan de deelnemers dat ze erg moesten wennen op de stagescholen en zich in het begin echt een vreemde eend in de bijt voelden. Ook merkten ze dat de deelnemers tegen cultuurverschillen aanliepen en het moeilijk vonden om die aan de orde te stellen. Deelnemers vertelden dat ze het raar vonden dat op de stageschool onbeleefd gedrag van scholieren geaccepteerd werd. Ze vonden het moeilijk om daarover te praten op de stageschool, maar ook om dit gedrag te accepteren.

Communicatie

Deelnemers

Deelnemers uit de eerste lichting vonden de communicatie tussen Windesheim en de stagescholen gebrekkig. Ze hadden de indruk dat de scholen niet goed wisten wat de bedoeling was van de stage en

potentiële stagescholen niet op de hoogte waren van het project. Bij de tweede lichting waren de meeste deelnemers tevreden met de communicatie tussen Windesheim en hun begeleider op de stageschool. Zij hadden ook de indruk dat de begeleider goed op de hoogte was van wat er moest gebeuren tijdens de stage.

Over hun eigen communicatie met Windesheim en met de stageschool waren de deelnemers positief, er werden geen problemen gemeld. Met name de communicatie met de lerarenopleiders van Windesheim vond men makkelijk en soepel verlopen. Er was vaak maar één appje nodig om de juiste informatie te krijgen. Wel had men het gevoel dat in eerste instantie de communicatie met de stageschool alleen lukte als Windesheim bemiddelde. Als zij zelf scholen benaderden kwam er vaak geen reactie, maar als een docent van Windesheim erachter aan ging was het gelijk geregeld. Als ze eenmaal geplaats waren bij een school verliep de communicatie wel goed.

Stagebegeleiders

Het geluid van stagebegeleiders was wat minder positief. Dit gold met name voor de stagebegeleiders van de eerste lichting, omdat zij in eerste instantie vooral geïnformeerd werden door hun managers en niet rechtstreeks door Windesheim. Maar ook een aantal docenten die bij de tweede lichting stagiaires hebben begeleid gaf aan dat zij graag meer duidelijkheid hadden gehad over wat van hen en van de deelnemers verwacht werd. Er zijn ook stagebegeleiders die kenbaar hebben gemaakt dat ze behoefte hadden aan meer informatie over het begeleiden van anderstaligen en de vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Om hieraan tegemoet te komen is inmiddels de intentie uitgesproken om intervisiebijeenkomsten te organiseren voor stagebegeleiders van scholen waar deelnemers aan het project stage lopen.

Veel begeleiders hebben melding gemaakt van moeilijkheden in het communiceren met deelnemers. Zowel in 2020 als in 2021 is sprake geweest van misverstanden of onduidelijkheid over aanwezigheid, punctualiteit, pro-activiteit en cultuurverschillen. Volgens de begeleiders had dit niet zozeer te maken met taalverschil, maar meer met cultuurverschil. De begeleiders hadden de indruk dat de woorden wel begrepen werden, maar dat dit niet steeds leidde tot het gewenste gedrag.

Windesheim docenten

Volgens de lerarenopleiders van Windesheim is communicatie met stagebegeleiders bij de tweede lichting veel beter verlopen dan bij de eerste lichting. In 2020 waren deelnemers bij scholen geplaatst die een convenant hadden getekend voor deelname aan het project en begeleidende docenten hadden mogelijk het gevoel dat hen iets werd opgelegd. Ondanks het convenant, hebben niet veel

statushouders werk kunnen vinden bij de aangesloten scholen. Het werken vanuit een convenant is daarom losgelaten bij de tweede lichting. Er is direct contact gezocht met begeleidende docenten die welwillend waren om een statushouder als stagiair aan te nemen. Dit waren docenten uit het netwerk van Windesheim, wat leidde tot een persoonlijker benadering. Bovendien was men in het voorjaar van 2021 inmiddels een beetje gewend aan de Corona. De eerste contacten met scholen en voorbereiding op een stageplek moesten allemaal digitaal gedaan worden, maar mensen waren al meer gewend aan deze situatie dan in het voorjaar van 2020.

Ervaring stagebegeleiders

Over het algemeen zijn de docenten die de stagiaires begeleiden zeer gemotiveerd. Het project wordt veelal als waardevol bestempeld, een initiatief waaraan men graag meewerkt.

“En ik moet zeggen dat ik het ook wel boeiend vind om iemand uit een andere cultuur onder mijn hoede te hebben.”

“Ik vind het vooral mooi en ik denk ja jongen je kan voor die kerel (...) zoveel betekenen (...). Ik vind het vooral heel mooi om hem te begeleiden en te helpen.”

“Het opent mij de ogen ook wel weer. (...) Heel verfrissend, hoor. Absoluut.”

De begeleiders hadden de indruk dat de leerlingen de aanwezigheid van een statushouder als stagiair in hun klas niet heel bijzonder vonden. Ze noemden nauwelijks voorbeelden van specifieke reacties van leerlingen, ook niet bij doorvragen, en helemaal geen reacties van ouders. De reacties die wel benoemd werden, zijn uiteenlopend. In één geval hadden leerlingen geklaagd omdat ze de deelnemer niet begrepen, waarna deze geen lessen meer mocht verzorgen. Andere begeleiders gaven aan dat de leerlingen er begrip voor hadden dat de deelnemers de taal en het lesgeven nog moesten leren en dat ze de deelnemers ruimte gaven. Eén van de deelnemers liep stage in een schakelklas met leerlingen die zelf pas kort in Nederland wonen. Die leerlingen *“zitten in hetzelfde schuitje [als de statushouder]”* en begrepen heel goed hoe lastig dat is.

Hoewel de begeleiders positief staan tegenover de deelnemers en het project, werden er wel vraagtekens gezet bij de haalbaarheid van de doelstelling van het project: instromen in een zij-instroomtraject. Er waren geen twijfels over de vakkennis van de deelnemers, maar wel grote twijfels of zij in staat zouden zijn om in (slechts) een jaar qua taal en cultuur te voldoen aan de eisen die gesteld worden. Veelal werd dit tijdpad alleen haalbaar geacht voor een beperkte groep, zoals voor

deelnemers die al een onderwijsverleden hebben. Instroom bij de kopopleiding of afstandsleren werd realistischer genoemd, maar ook niet haalbaar voor iedereen. Een stagebegeleider merkte op:

“Ik vraag me af hoe haalbaar dit is inderdaad of hoe [...] ik denk dat je bijna op zijn minst al docent moet zijn.”

Alle stagebegeleiders vonden dat de deelnemers eerst als onderwijsassistent zouden moeten werken om zo de Nederlandse taal beter te leren beheersen, te wennen aan de Nederlandse onderwijssysteem en zelfvertrouwen op te bouwen. Geen enkele stagebegeleider zei dat het reëel was dat de deelnemer meteen een baan zou krijgen als docent, hoewel vooral de begeleiders van 2021 zeer tevreden waren over de inzet en werkhouding. Eén stagebegeleider merkte op dat het krijgen van een vast contract al moeilijk is voor Nederlandssprekende mensen, laat staan voor mensen waarbij nog twijfel bestaat over hun taalniveau en over hoe goed ze zich kunnen aanpassen aan het Nederlandse onderwijssysteem.

Conclusie

Het vinden van geschikte stageplekken voor de deelnemers kostte flink wat tijd en inzet van de lerarenopleiders van Windesheim en van de deelnemers. Niet alle benaderde scholen waren bereid of hebben de capaciteit om deze stagiaires te begeleiden. Deze begeleiding kost veel tijd, die niet altijd beschikbaar was. Tijdige afstemming over de komst van statushouders en de ondersteuning die zij nodig hebben had het proces mogelijk soepeler doen verlopen.

Uit de gesprekken bleek dat er veel onduidelijkheid bestond bij de begeleiders over wat er van hen en de deelnemers verwacht werd. Een vast programma met opdrachten en uitkomsten was echter niet mogelijk gezien de grote verschillen in uitgangssituatie van de deelnemers. Meer duidelijkheid over de achtergrond van de deelnemer, het doel van de stage en wat er verwacht wordt van de deelnemer en de begeleider zou de begeleiders meer houvast geven en hun werk makkelijker maken.

Over het algemeen werd er op de scholen door zowel de docenten als door leerlingen positief gereageerd op de komst van statushouders in de klas. Er was begrip voor dat de taal voor hen soms nog lastig was en dat ze moesten wennen en leren. Maar taal- en cultuurverschillen vroegen wel veel aandacht in het project. Ze maakten het functioneren als docent een stuk ingewikkelder.

Er waren grote twijfels over de mogelijkheden om de deelnemers in de beperkte tijd van het traject voor te bereiden op zij-instroom als docent. Mogelijk zou dit oordeel nog zijn veranderd als de stages langer hadden geduurd: door de Corona-uitbraak zijn de stages in beide lichtingen anders verlopen dan normaal het geval zou zijn. De conclusies over de doorstroommogelijkheden van de deelnemers,

maar ook de conclusies over de andere hier besproken onderwerpen, hadden er bij een normaal verloop van het traject mogelijk heel anders uitgezien.

Voorlopige resultaten ‘Statushouders voor de klas’

Doel van het project ‘Statushouders voor de klas’ is om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) via een oriëntatietraject te laten instromen in een zij-instroomtraject of een deeltijd traject, om daarmee hun tweedegraads onderwijsbevoegdheid te behalen. Van de 16 deelnemers die in september 2019 zijn gestart was niemand na een jaar doorgestroomd naar het zij-instroomtraject. Dit is vergelijkbaar met ervaringen bij soortgelijke projecten in Amsterdam en Utrecht, ook daar wordt nauwelijks uitstroom naar het traject van zij-instroom gerealiseerd. Doorstroom naar andere trajecten is wel gedeeltelijk gelukt. Vier deelnemers zijn in september 2020 gestart met afstandsleren en drie met de kopopleiding (waarvan er één enige tijd later is overgestapt naar afstandsleren). Ook deze trajecten bereiden de deelnemers voor op een baan als docent in het voortgezet onderwijs. Eén deelnemer heeft besloten buiten het onderwijs aan het werk te gaan en een andere deelnemer, die wegens gezondheidsproblemen een groot deel van het programma niet heeft kunnen volgen, is opnieuw gestart met het traject.

Lichting 1 instroom sept 2019	September 2020: einde traject	September 2021: na verlengde stage
Aantal deelnemers	16	7
Baan als docent	0	6
Zij-instroom	0	
Kopopleiding	2*	
Afstandsleren	5	
Baan buiten onderwijs	1	
Opnieuw in traject	1	
Verlengde stage	7	
Onbekend		1

*aanvankelijk 3, 1 is overgestapt naar afstandsleren

Voor de overige zeven deelnemers is het oriëntatietraject met een half jaar verlengd om zo de kans te vergroten dat zij in de komende tijd alsnog een aanstelling op een school kunnen realiseren. Die mogelijkheden waren door de maatregelen in verband met Corona een stuk beperkter. Ze hebben niet

alleen veel minder praktijkervaring kunnen opdoen in hun stage, ook zijn de scholen in deze onzekere tijd afwachtend en minder bereid om nieuwe medewerkers aan te nemen. Zes van deze zeven ‘verlengers’ beschikken al over onderwijservaring, wat hun kansen op zij-instroom vergroot. Van de zeven deelnemers aan het verlengde traject had begin januari 2021 inderdaad één deelnemer een baan gevonden. In september 2021 hebben nog eens vijf deelnemers die de verlengde stage deden een baan als docent gevonden, van de zevende persoon is niet bekend wat de status is.

Bij de tweede lichting, die in september 2020 is begonnen, heeft eind januari 2022, als het traject bijna is afgerond, één deelnemer al een baan als docent, twee een baan als assistent en hebben vier deelnemers een baan gevonden buiten het onderwijs, maar wel aansluitend op hun niveau en interesse. Van de overige 13 deelnemers is er één werkzaam als vrijwilliger, één deelnemer is uitgevallen wegens zwangerschap en van vier deelnemers is al bekend dat ze nog een tijdje mee gaan draaien in het traject met de derde lichting deelnemers. Daarnaast zullen twee deelnemers nog een tijdje stage blijven lopen, en is van twee deelnemers nog niet duidelijk hoe hun vervolg er uit gaat zien. Mogelijk dat ook zij nog een verlengde stage gaan doen. Uitstroom naar een onderwijstraject (zij-instroom, kopopleiding of afstandsleren) is er niet, die opties zijn er pas weer in september.

Lichting 2 instroom sept 2020	Januari 2022
Aantal deelnemers	17
Baan als docent	1
Baan als assistent	2
Zij-instroom*	0
Kopopleiding*	0
Afstandsleren*	0
Vrijwilliger	1
Baan buiten onderwijs	4
Opnieuw in traject	4
Verlengde stage	2
Nog niet duidelijk**	2
Gestopt (zwangerschap)	1

* Instroom in vervolgopleidingen is pas mogelijk in september

** Mogelijk gaan deze mensen door met een verlengde stage

De opbrengst van de trajecten bestaat niet alleen uit het vinden van werk. De docenten van Windesheim gaven aan dat het traject ook effect heeft op de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers. Dit effect hebben we niet gemonitord, maar docenten zagen een merkbare groei in zelfvertrouwen, ontplooiing van potentieel en hoop voor de toekomst. Ze zagen dat deelnemers in de loop van het traject steeds minder bezig waren met barrières en steeds meer mogelijkheden zagen.

“Ik voel me dat ik nu weer op eigen benen staan en op mijn eigen niveau werk.”

Deelnemers, stagebegeleiders en Windesheim docenten waren allemaal positief over het project. Deelnemers omdat ze hierdoor meer kans maken op werk dat aansluit op hun niveau en interesse. Stagebegeleiders en docenten omdat ze het belangrijk vinden dat statushouders een betere kans krijgen om op hun niveau aan het werk te gaan en dat een bijdrage wordt geleverd aan het terugdringen van het personeelstekort in het Nederlandse onderwijs. Ook benadrukten ze dat ze zelf veel geleerd hadden door het project en er veel voldoening uit hadden gehaald.

Conclusies en aanbevelingen

In deze rapportage hebben we de resultaten besproken van de tussentijdse evaluatie van het project ‘Statushouders voor de klas’ dat wordt uitgevoerd door hogeschool Windesheim. Deze evaluatie betreft de uitvoering van het traject van de eerste lichting deelnemers die zijn gestart in september 2019, en een groot deel van het traject van de tweede lichting, die is gestart in september 2020. In het voorgaande zijn de resultaten van de evaluatie besproken en zijn conclusies getrokken op deelvonderwerpen. In deze paragraaf trekken we conclusies over het project als geheel en doen aanbevelingen voor het vervolg van het project. Een aandachtspunt daarbij is dat wegens de Corona-uitbraak het project anders is uitgevoerd dan oorspronkelijk de bedoeling was. De conclusies en aanbevelingen zijn dus gebaseerd op de aangepaste uitvoering, niet op de werkwijze zoals die oorspronkelijk was voorzien.

Aanbeveling 1: Ga door met het project, het draagt bij aan de gestelde doelen

Doel van het project ‘Statushouders voor de klas’ is om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) via een oriëntatietraject te laten instromen als docent in het middelbaar of middelbaarberoepsonderwijs in Nederland. Op basis van de ervaringen met de eerste lichting deelnemers kunnen we concluderen dat dit doel inderdaad bereikt wordt: van de 16 deelnemers die in september 2019 gestart zijn, hebben er in september 2021, een jaar na afsluiting van het traject zes een baan als docent en zijn er zeven in opleiding tot docent. Van de lichting die in september 2020 is gestart, en waarvan het traject eind januari bijna is afgesloten, heeft één deelnemer al een baan als docent en zijn er twee aan de slag als assistent. Uitval is er nauwelijks: er zijn alleen twee deelnemers uitgevallen wegens persoonlijke omstandigheden, waarvan er één opnieuw is ingestroomd bij de tweede lichting.

Zowel de deelnemers als de docenten die hen begeleiden tijdens het traject en tijdens de stage zijn positief over het traject. Ze geven aan dat de deelnemers belangrijke stappen zetten en goed worden voorbereid op het werken in een Nederlandse onderwijssetting. De deelnemers loven daarnaast de inzet en kwaliteit van zowel hun docenten als hun stagebegeleiders. De ervaringen op de stagescholen maken ook duidelijk dat de kans dat de kandidaten via de reguliere wegen zouden kunnen instromen in het onderwijs erg klein is. Zolang er voldoende aanmeldingen blijven om nog een traject te kunnen draaien voldoet het project dus in een behoefte.

2 Blijf streng selecteren op taal, zowel op niveau als op durf om de taal te gebruiken

De selectie van kandidaten blijkt effectief: vrijwel alle kandidaten die geselecteerd zijn, maken een gerede kans om door te stromen naar een baan in het onderwijs. Of ook kansrijke kandidaten gemist zijn weten we niet, daarover kunnen we geen uitspraken doen. Discussie is er over de eisen die gesteld worden aan het taalniveau. Ondanks twijfel op basis van de ervaringen met de eerste lichting is ook bij de tweede lichting niveau B1 aangehouden. Omdat bleek dat soms niet zozeer het taalniveau, maar de durf om de taal te gebruiken het struikelblok was, is de tweede lichting strenger geselecteerd op mondelinge taalvaardigheid en is ook gelet op openheid en flair. Dat blijkt een verbetering, maar taal blijft een belangrijk aandachtspunt.

3 Blijf vasthouden aan onderwijsservaring als selectie criterium

Aanvankelijk was het de bedoeling het traject aan te bieden aan statushouders met onderwijsservaring. Bij de eerste lichting is die eis echter losgelaten, om meer mensen een kans te geven. Gevolg was dat er grote verschillen waren tussen deelnemers in wat zij moeten leren over het werken in het onderwijs en dat veel tijd moest worden besteed om iedereen op niveau te krijgen. Ook voor de stagescholen was het lastig om te werken met mensen voor wie niet alleen de taal en de Nederlandse onderwijscultuur nieuw zijn, maar ook het werken in het onderwijs. Bij de tweede lichting is onderwijsservaring daarom weer als eis opgenomen. Dat bleek beter te werken.

4 Blijf eerst een half jaar taalonderwijs aanbieden

Bij de opzet van het project is gekozen voor een programma met een doorlooptijd van een jaar. Dat bleek voor de doelgroep te kort en te intensief. Ook werd voldoende taalniveau van de deelnemers steeds weer als cruciale slaagfactor genoemd. De tweede lichting is daarom gestart met een half jaar intensief taalonderwijs, daarna volgde het overige programma waarbij de deelnemers ook taalonderwijs bleven volgen. Die opzet blijkt goed te werken. Bijkomend voordeel van het starten met taal is dat er meer tijd is voor het zoeken van passende stageplekken, omdat de stages pas na een half jaar van start gaan.

5 Accepteer dat een baan als docent niet voor alle deelnemers passend is

De deelnemers hebben gekozen voor een traject dat hen voorbereidt op een baan in het onderwijs, en de meeste deelnemers hebben in hun land van herkomst ook in het onderwijs gewerkt. Toch blijkt dat een deel van hen uiteindelijk liever kiest voor een andere loopbaan. Dat kan zijn omdat het traject om als volwaardig docent aan de slag te kunnen lang is, maar ook omdat werken in het onderwijs in Nederland echt anders is dan men gewend was of wat men voor ogen had. Gedurende het traject hebben de docenten zich gerealiseerd dat het beter was om met die deelnemers te kijken naar alternatieven, en niet te veel nadruk te blijven leggen op instroom als docent. Overstappen naar een andere loopbaan, die ook aansluit op het niveau en de wensen van de deelnemer, is immers beter dan volharden in een loopbaan die eigenlijk niet echt past.

6 Zorg voor intensiever contact met de stagebegeleiders

De stagebegeleiders hebben een belangrijke rol in het project, maar er is relatief weinig contact met hen. Dit kwam deels door de Corona-maatregelen, waardoor bezoeken aan de stagescholen en bijeenkomsten nauwelijks mogelijk waren. Met name bij de eerste lichting was er veel onduidelijkheid bij de stagebegeleiders over wat bereikt moest worden met de stage en wat ze van de stagiaires konden verwachten. Bij de tweede lichting ging dat beter, maar waren er nog steeds veel vragen. Daarnaast konden de ervaringen van de stagebegeleiders en hun inzicht in de sterke en zwakke punten van de deelnemers te weinig worden benut. Voor het schooljaar 2021-2022 zijn uren beschikbaar gesteld om vaker af te spreken met stagebegeleiders. Bij de start zullen leerdoelen en mogelijkheden worden verkend, er komt een tussenevaluatie om bij te sturen en een eindgesprek waarin wordt teruggekeken en verkend wordt wat de mogelijkheden van de stagiair zijn voor vervolgstappen. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden van intervisiegesprekken, waarbij de stagebegeleiders ervaringen kunnen uitwisselen. Dit lijken goede stappen om tegemoet te komen aan de wensen van de stagebegeleiders en om het traject voor de deelnemers te verbeteren.

7 Blijf het programma ontwikkelen en werk daarbij aan meer afstemming tussen onderdelen

Hierboven is al aangegeven dat meer afstemming met de stagebegeleiders wenselijk is. Daarmee kunnen onder andere de ervaringen in de stages beter worden benut in het onderwijsprogramma. Zo kan er ook meer afstemming komen tussen het 'inhoudelijke' onderwijsprogramma en het NT2-onderwijs. De lerarenopleiders zijn al bezig om een handboek samen te stellen dat ze kunnen

gebruiken om te zorgen voor meer differentiatie en maatwerk in de lessen. Ze baseren dit op opdrachten die gebruikt worden in het reguliere onderwijs van de lerarenopleiding. Verder werken ze aan een beoordelingsmodel om de ontwikkeling van de deelnemers in kaart te brengen en te kunnen bespreken.

8 Blijf contact houden met voormalige deelnemers

Niet alle deelnemers aan het project vinden meteen een baan. De lerarenopleiders doen hun best om hen in de tussenliggende periode te blijven ondersteunen en samen met hen te kijken naar wat ze kunnen doen om toch aan de slag te kunnen. Maar het is ook raadzaam om contact te onderhouden als de deelnemers eenmaal aan het werk zijn. Ze kunnen vertellen welke onderdelen van het traject voor hun werk van meer of minder waarde zijn en wat er mist of overbodig was. Ook kunnen ze een belangrijke rol spelen als ambassadeur van het project en op termijn mogelijk als begeleider van nieuwe deelnemers aan het project en als rolmodel.

Bijlagen

Bijlage 1: Mogelijkheden vervolgtrajecten

- Zij-instroom: een afgeronde verwante inhoudelijke HBO of universitaire opleiding, een aanstelling op een school van minimaal 8u/week als docent, lesgevend in het vak waarin je wordt opgeleid. Commercieel maatwerktraject van maximaal twee jaar. Tarief van max 20.000 per traject. De werkgever kan max 20.000 zij-instroomsubsidie aanvragen bij DUO. Geen vrijstellingen, maar startassessment, waaruit een opleidingstraject rolt, en een bekwaamheidsonderzoek (eindassessment). Leidt tot bevoegdheid, geen bachelor.

[Lerarenopleiding via Zij-instroom | Hbo deeltijd in Zwolle | Windesheim](#)

- Afstandsleren: een havo of een MBO-4 diploma. Vierjarig bachelor traject. Vrijstellingen op basis van eerder behaalde, door IDW gewaardeerde diploma's zijn mogelijk. Wettelijk collegegeld.

[Lerarenopleiding Wiskunde | Hbo via afstandsleren | Windesheim](#)

- Kopopleiding: toelaatbaar mits diploma vermeld op de verwantschapstabel. 1-jarig traject met enkel pedagogisch-didactische vakken en stage. Leidt op tot tweedegraads lesbevoegdheid. Vrijstellingen zijn mogelijk. Wettelijk collegegeld.

[Lerarenopleiding via Kopopleiding | Hbo deeltijd in Zwolle | Windesheim](#)

Bijlage 2: Partners die betrokken waren bij de projectaanvraag

Windesheim is de 'trekker' van het oorspronkelijke project 'Statushouders voor de klas' en leverde ook de projectleider. Overige partners in het project waren (stand 31-1-2020):

- Windesheim:
 - NT2 schakeljaar: NT2 onderwijs
 - Lerarenopleiding 2^e graad: bijscholing en begeleiding
 - Lectoraat Sociale Innovatie: evaluatie
- Vluchtelingenwerk Oost-Nederland: werving en sociale begeleiding
- UAF: werving, afstemming met vergelijkbare projecten
- Middelbare scholen die samenwerken bij de RAL-aanvraag:
 - OOZ: stagebegeleiding
 - NW Veluwe
 - ASG
- Overige scholen:
 - RSG Trompmeesters, Steenwijk
 - Het Stedelijk Lyceum, Enschede
 - RSG Wolfsbos, Hoogeveen
 - Etty Hillesum Lyceum, Deventer
 - 'T Venster, Arnhem
 - Hendrik Pierson college, Zetten
 - Deltion college, Zwolle

Financiering

- Het project werd in eerste instantie grotendeels gefinancierd uit RAL-gelden. Daarnaast investeerden ook de partners zelf in het project: naast elke 2 euro RAL-subsidie stond steeds 1 euro cofinanciering van de gezamenlijke partners. Die cofinanciering werd in-kind geleverd in de vorm van inzet van medewerkers (40 uur per stagiair).
- De scholen die deelnamen aan de RAL-aanvraag ontvingen in het eerste projectjaar financiering voor de begeleiding van statushouders op de scholen. De begeleiders kregen deze vergoeding in de vorm van uren. Per student bedroeg deze vergoeding 40 uur. De overige scholen waar statushouders stageliepen ontvingen hiervoor geen vergoeding.

- Voor de eerste lichting ontving Windesheim financiering uit RAL-gelden voor de projectleiding en de bijscholing en van de Provincie Overijssel voor het NT2-onderwijs. Hierna heeft Windesheim het traject zelf bekostigd.
- De deelnemers doorlopen het traject met behoud van uitkering, zodat ze zich helemaal kunnen focussen op de studie en stage. Hiervoor moeten ze toestemming hebben van de gemeente waar zij wonen.

Bijlage 3: Vragen interviews deelnemers

Schriftelijke vragen over verwachtingen gesteld aan deelnemers september 2020:

- Hoe zie jij jezelf als toekomstig docent in Nederland?
- Waar loop je tegen aan?
- Waar heb je problemen mee?
- Waar kun je nog hulp bij gebruiken?
- Wat zal je gemakkelijk vinden?
- Wat wil je graag nog leren?

Interview vragen gesteld aan deelnemers mei 2021:

- Is de inhoud van het project wat je had verwacht?
- Is het doel van het project wat je had verwacht?
- Leer je de dingen die je dacht dat je zou leren?
- Is de communicatie met de opleiding en met de stageschool wat je had verwacht?
- Hoe is die communicatie?
- Zijn de mogelijkheden voor na het project wat je had verwacht?
- Heb je nu nog steeds dezelfde ambities als toen je begon?

Interview vragen gesteld aan stagebegeleiders juni 2021:

- Is het project volgens verwachting verlopen?
- Welke informatie was nuttig geweest?
- Zijn verwachtingen van deelnemers duidelijk en realistisch?
- Wat zijn de grootste struikelblokken voor deelnemers voor de klas kunnen staan?
- Hoe zouden ze beter voorbereid kunnen worden?
- Hoe is de communicatie met Windesheim?
- Zou je weer een statushouder willen begeleiden? Waarom wel/niet?
- Indien niet: Wat had anders moeten zijn om je te doen besluiten dit jaar wel weer een statushouder te willen begeleiden?

Hogeschool Windesheim, Vluchtelingenwerk en het UAF zoeken kandidaten voor een oriëntatietraject. Ben je statushouder en wil je graag aan de slag als docent op het mbo of in het voortgezet onderwijs in de vakken wiskunde, natuurkunde of scheikunde? Dan is dit oriëntatietraject misschien iets voor jou.

Wat levert het je op?

- Lessen Nederlands op B2-niveau
- Begrip van het Nederlandse onderwijssysteem
- Ervaring op een school als onderwijsassistent of stagiair
- Contacten in het Nederlandse onderwijs

Kandidaten die het oriëntatietraject succesvol afronden, maken meer kans om toegelaten te worden tot de verkorte docentenopleiding van twee jaar. Dit betekent dat je in een relatief korte tijd je tweedegraads lesbevoegdheid kunt halen.

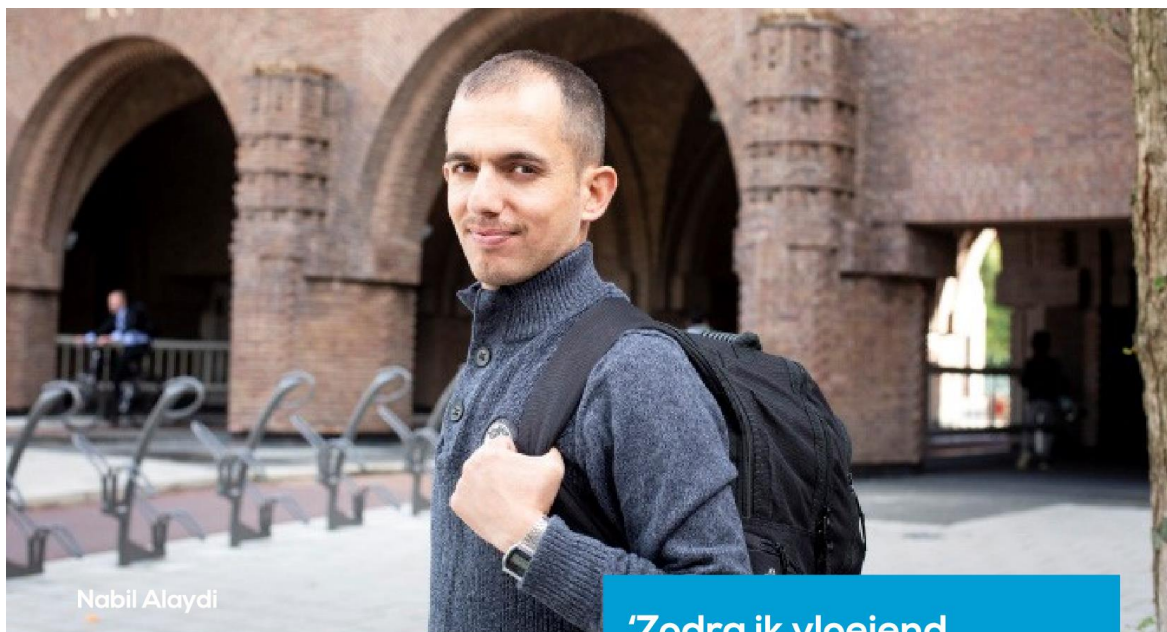
Wil je als docent aan de slag in het voortgezet onderwijs?

In september start in Zwolle een nieuw oriëntatietraject voor statushouders

Wat verwachten we van jou?

- Je hebt een passie voor het vak van docent
- Je hebt een diploma behaald in wiskunde, natuurkunde, informatica of scheikunde
- Dit diploma uit het land van herkomst is geëvalueerd door IDW als een afgeronde hbo- of wo-opleiding
- Je beheerst het Nederlands op B1-niveau en kunt dit aantonen
- Je woont in of dichtbij Zwolle (maximaal 1,5 uur reistijd)

Lees verder op de volgende pagina

Nabil Alaydi

Aanmelden

Voldoe jij aan deze vijf criteria? Heb je interesse om mee te doen met het oriëntatietraject? Meld je nu aan en stuur **vóór 11 juni** een mail naar Ines Hukic van de Hogeschool Windesheim: i.hukic@windesheim.nl

Stuur deze informatie mee:

- Je naam, e-mailadres, geboortedatum, telefoonnummer, woonplaats en huidige taalniveau
- Kopie verblijfsvergunning op basis van asiel
- Kopie diplomawaardering van je opleiding in het land van herkomst
- Bewijs van afronding Nederlands op B1-niveau
- Heb je al ervaring in het onderwijs? Zo ja, welke?
- Ben je aangemeld bij het UAF? Zo ja: wat is je referentienummer?
- Stuur mee hoeveel inburgeringsbudget van DUO je nog hebt

Hogeschool Windesheim en het UAF beoordelen de aanmeldingen en nodigen de meest geschikte kandidaten uit voor een informatiebijeenkomst op 19 juni in Zwolle.

'Zodra ik vloeiend Nederlands spreek, kan ik wel duizend lessen geven.'

De Palestijnse Nabil Alaydi is tien jaar natuurkundedocent op een school in het zuiden van Damascus als hij in de zomer van 2015 naar Nederland vlucht. Via het traject Statushouders voor de Klas wil Nabil zijn carrière als docent nieuw leven inblazen. 'Als ik mijn enthousiasme over natuurkunde door kan geven, ben ik blij.'

Lees verder op onze website:
www.uaf.nl/verhalen/nabil

Fotografie: Ahmet Polat en Suzanne Blanchard

Bijlage 5: Leidraad intakegesprekken van UAF

Tijdens het gesprek van belang:

- Curriculum vitae
- Diplomawaardering,
- Huidig taalniveau, inclusief bewijs
- Motivatie

Sollicitatiecommissie:

- Deelnemende school
- UAF
- Windesheim
- Iemand maakt tijdens het gesprek een verslag

Doel van het gesprek:

- Leerbaarheid achterhalen
- Competenties die noodzakelijk zijn als docent in Nederland
- Visie op onderwijs
- Beeld van rol als leraar/ Nederlandse onderwijssysteem
- Wat is je doel met dit traject? Wat wil je bereiken?

Vragen

- Wil je iets over jezelf vertellen?
- Waarom heb je je aangemeld voor dit programma?
- Wat hoop je te bereiken met deelname aan het programma?
- Wat zijn je verwachtingen van het programma?
- Waarom wil je leraar worden?
- Heb je een onderwijsachtergrond?
- Heb je een achtergrond in wiskunde, natuurkunde, scheikunde
- Wil je leraar worden in het PO/VO? Welke vakken?
- Hoe verwacht je dat een dag als leraar eruitziet?

- Wat is de rol van een leraar denk je?
- (Verhouding leerlingen, ouders, lessen voorbereiden, visie school, verschillende werkvormen, professionalisering)
- Hoe vind je het om de Nederlandse taal te leren? Is je behaalde taalniveau weggezakt?
- Heb je ervaring met stage/vrijwilligerswerk in Nederland? Wat vind je hier moeilijk/ leuk aan?
- Hoe zie je het reizen van huis naar werk en school voor je?
- Is dit programma te combineren met je privéleven/ overige bezigheden?
- Heb je je eerder aangemeld voor soortgelijke projecten?
- Krijg je op dit moment een uitkering van je gemeente?
- Uitleggen dat goedkeuring van de gemeente voor deelname belangrijk is
- Betaling van de reiskosten naar studie en stage door gemeente

Vertellen

- Wie wij zijn
- Wat houdt 'Zin in lesgeven' in
- Inhoud programma
- Duur: 1 jaar; 2 dagen per week krijg je les.
- Je leert Nederlands
- Je leert vaktaal
- Je leert de Nederlandse werkcultuur op een school kennen
- Je leert wat jouw rol als leraar is en hoe het Nederlandse onderwijssysteem in elkaar zit
- 2 dagen per week werk je als onderwijsassistent of ondersteuner op een school.
- Wij helpen je bij het vinden van een geschikte plek.
- Je solliciteert op de functie. Wij helpen je bij de voorbereiding op het sollicitatiegesprek.
- Zo doe je werkervaring op! En je komt erachter of lesgeven is wat je wilt.
- Het programma bereid je voor op het zij-instroomtraject. Dit is een lerarenopleiding van 2 jaar om leraar in het basis- of voortgezet onderwijs te worden. Onderaan deze mail vind je meer informatie over het zij-instroomtraject.
- Na afronding van ons programma ben je nog geen leraar, en heb je nog geen lesbevoegdheid.
- Na afronding van ons programma heb je geen garantie dat je wordt toegelaten aan het zij-instroomtraject.
- Maar als je een school hebt gevonden die jou wil begeleiden, is de kans groot.

Colofon

Titel:	Statushouders voor de klas Windesheim <i>Tweede evaluatie</i>
Auteurs:	Sjiera de Vries, Jos Alkemade en Martha Magee
Uitgever:	Lectoraat Sociale Innovatie, hogeschool Windesheim
Plaats van uitgave:	Zwolle
Jaar van uitgave:	2022
Contact:	Sjiera.de.vries@windesheim.nl Lectoraat Sociale Innovatie Windesheim in Zwolle Windesheim

Deze publicatie van Windesheim valt onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie. Dit betekent dat de kennis uit deze publicatie hergebruikt mag worden als basis voor de ontwikkeling van nieuwe kennis mits de naam van de auteurs en/of Windesheim hierbij vermeld wordt.